

cutting through complexity

KPMG W POLSCE

Specjalne Strefy Ekonomiczne

Edycja 2012

kpmg.pl

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Metodyka badania	5
3. Najważniejsze wnioski	11
4. Czym są SSE?	13
5. SSE w 2012 roku	17
5.1. Liczba zezwoleń na działalność gospodarczą	17
5.2. Nakłady inwestycyjne	18
5.3. Liczba miejsc pracy	20
6. Ocena efektywności SSE	27
7. SSE w ocenie działających na ich terenie przedsiębiorstw	33
7.1. Ocena funkcjonowania SSE oraz obecnej sytuacji inwestorów	33
7.2. Przyszłość SSE	36
8. SSE w opinii polskich firm przetwórstwa przemysłowego	41
9. Analiza konkurencyjności SSE i innych instytucji wsparcia inwestora na terenie krajów Europy Środkowo-Wschodniej	45
9.1. Inwestorzy i zarządy stref o SSE w krajach Europy Środkowo-Wschodniej	45
9.2. Specjalne strefy ekonomiczne na terenie wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej	48

1

Wstęp

Jest nam niezmiernie miło oddać w Państwa ręce kolejną edycję raportu KPMG pt.: „Specjalne strefy ekonomiczne. Edycja 2012”. Cieszy nas fakt dużego zainteresowania niniejszym cyklem publikacji zarówno wśród zarządzających strefami, jak i obecnych i potencjalnych inwestorów.

Nasz raport stanowi kompleksowe podsumowanie funkcjonowania SSE w 2011 i 2012 roku. Ubiegły rok okazał się kontynuacją pozytywnych trendów w działalności SSE. Odnotowano ponad 6-procentowy wzrost liczby nowo wydanych zezwoleń na działalność oraz wzrost liczby miejsc pracy, która w 2011 roku przekroczyła 241 tys. stanowisk. Nakłady inwestycyjne odnotowały delikatny spadek (o 3%) i osiągnęły wartość około 6,4 mld zł. Zaprezentowane przez nas wyniki w dużym stopniu potwierdziły prognozy z naszego ubiegłorocznego raportu.

Dzięki zaangażowaniu zarządów SSE w raporcie przedstawione zostały również szacunki na 2012 rok, uzupełnione o eksperckie wypowiedzi członków zarządów specjalnych stref ekonomicznych.

W tym roku postanowiliśmy dodatkowo rozszerzyć naszą publikację o analizę funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych i podobnych instytucji wsparcia inwestorów w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Część ta powstała na podstawie opinii przedstawicieli stref i inwestorów oraz danych uzyskanych od krajowych centrów wsparcia inwestora i biur KPMG w tych krajach.

Serdecznie dziękujemy wszystkim firmom, osobom i instytucjom uczestniczącym w badaniu, a także zarządom specjalnych stref ekonomicznych za pomoc w przygotowaniu tegorocznej edycji raportu. Wierzymy, że niniejsza publikacja okaże się ciekawą lekturą, a także dostarczy kompleksowych informacji dotyczących funkcjonowania SSE w Polsce.

Paweł Barański
Dyrektor
Doradztwo Podatkowe

Kiejstut Żagun
Dyrektor
Doradztwo Podatkowe

4	113	215	876	234	113	215	876
34	216	745	345	34	216	745	345
657	410	465	890	312	906	321	145

234	113	215	876	234	113	215	876
34	216	745	345	34	216	745	345
657	410	465	890	312	906	321	145
1233	432	987	523	412	234	753	1236
987	523	412	215	876	34	216	2315
234	113	745	890	345	113	745	876
34	216	465	523	312	234	745	345
657	410	987	890	412	216	321	145
1233	432	412	523	978	906	753	1236
987	523	215	876	234	234	709	231
234	113	745	345	34	113	215	876
34	216	465	890	312	216	745	345
657	410	987	523	412	906	321	145
1233	432	412	876	234	234	753	1236
987	523	215	345	34	216	709	231
234	113	745	890	412	113	215	876
34	216	465	523	978	234	745	345
657	410	987	890	412	216	321	145
1233	432	412	523	978	906	753	1236
987	523	215	876	234	234	709	231

2

Metodyka badania

Badanie przeprowadzone zostało we wrześniu i w październiku 2012 roku i składało się z trzech, prowadzonych równolegle, etapów. Pierwsza część projektu polegała na zebraniu informacji za pomocą kwestionariusza od zarządów wszystkich działających w Polsce 14 specjalnych stref ekonomicznych. Drugi etap badania został zrealizowany przy udziale firmy badawczej Norstat, która na zlecenie KPMG przeprowadziła blisko 200 wywiadów metodą CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview) z inwestorami działającymi na terenie poszczególnych SSE oraz 300 wywiadów z firmami produkcyjnymi zatrudniającymi powyżej 49 osób, z których większość nie była obecna w SSE. Ostatni etap badania dotyczył przeanalizowania przez KPMG podobnych mechanizmów wsparcia działających w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Metodyka przyjęta w tegorocznym raporcie jest kontynuacją tej z poprzednich edycji. Dzięki temu możliwe jest porównanie analizowanych zjawisk na przestrzeni lat.

Badanie wśród zarządów SSE

Badanie zostało przeprowadzone przy pomocy dedykowanego kwestionariusza. Ankiety zostały uzupełnione przez osoby ze ścisłego kierownictwa poszczególnych specjalnych stref ekonomicznych. Respondenci w szczególności dokonali podsumowania 2011 roku oraz przedstawili swoje szacunki na 2012 rok i na kolejne lata.

Analiza wyników operacyjno-finansowych SSE

Na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki¹ przeprowadzono analizę wyników operacyjno-finansowych SSE.

Do porównania wykorzystano 19 wskaźników mierzących efektywność poszczególnych stref. Przedstawione wyniki nie stanowią rankingu stref, ponieważ SSE między sobą różnią się nie tylko wielkością i liczbą inwestorów, ale przede wszystkim specyfiką swojej działalności.

Analiza porównywalnych mechanizmów wsparcia w krajach Europy Środkowo-Wschodniej

W tegorocznej edycji badania KPMG przeanalizowało funkcjonowanie SSE oraz podobnych mechanizmów wsparcia

działających w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Pierwszym etapem tej części projektu było przygotowanie kwestionariusza, dzięki któremu – po rozesłaniu do instytucji wsparcia inwestora w poszczególnych krajach – zostały zgromadzone informacje dotyczące działalności specjalnych stref ekonomicznych. Dane te zostały następnie zweryfikowane i uzupełnione przez lokalne biura KPMG w tych krajach.

Badanie wśród inwestorów SSE

W badaniu przeprowadzanym przez firmę badawczą Norstat na zlecenie KPMG wzięło udział 190 firm działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Badanie odbywało się w formie wywiadu telefonicznego CATI w okresie od września do października 2012 roku. Podczas doboru przedsiębiorstw do próby kierowano się przede wszystkim dążeniem do tego, aby każda ze stref była w odpowiednim stopniu reprezentowana. Pozostałymi kryteriami były:

- czas funkcjonowania na terenie SSE
- wielkość zatrudnienia
- sektor działalności inwestora.

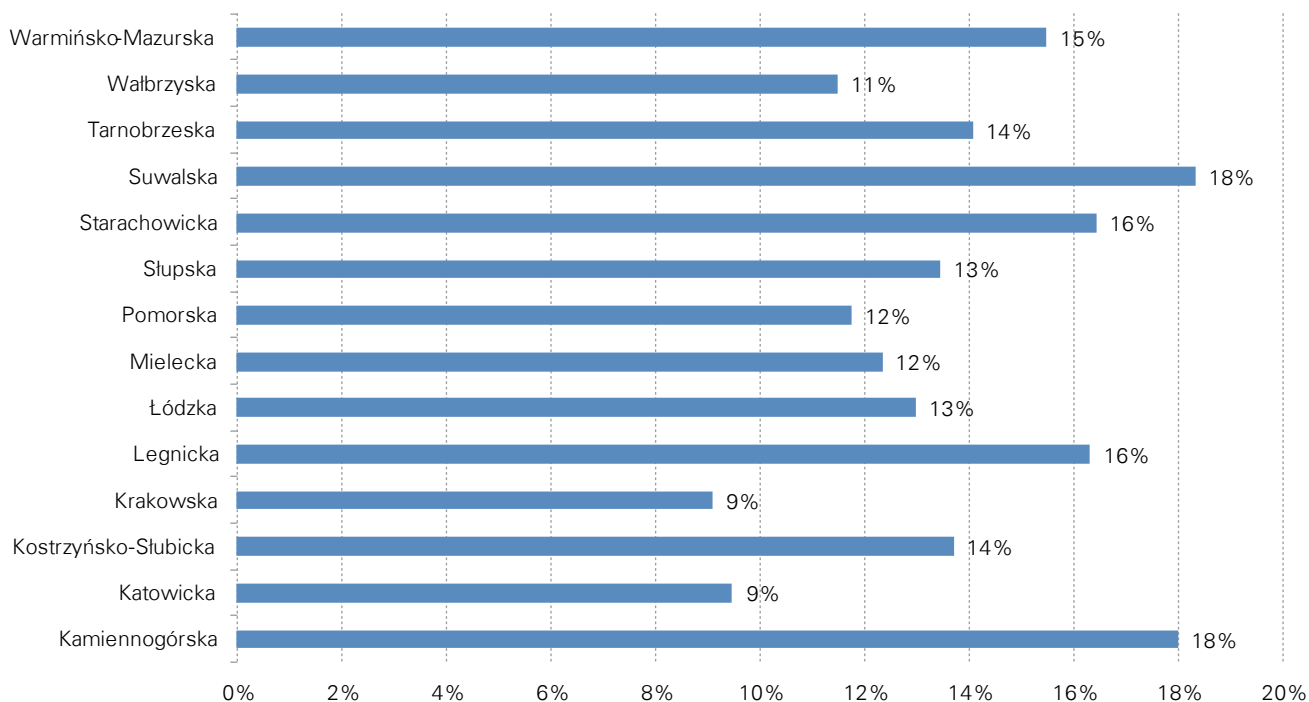
¹ Najważniejszą publikacją był raport Ministerstwa Gospodarki pt.: „Informacje o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych”. W analizach wykorzystano również publikacje prasowe i wypowiedzi przedstawicieli SSE.

W badaniu wzięło udział minimum 9% inwestorów z każdej ze specjalnych stref ekonomicznych. Największą część spośród wszystkich

inwestorów funkcjonujących w SSE przebadano w Suwalskiej SSE oraz w Kamiennogórskiej SSE (aż po 18%). Udział przebadanych inwestorów jest

również bardzo satysfakcjonujący dla stref: starachowickiej (16%), legnickiej (16%) oraz warmińsko-mazurskiej (15%).

Odsetek inwestorów poszczególnych stref, którzy wzięli udział w badaniu

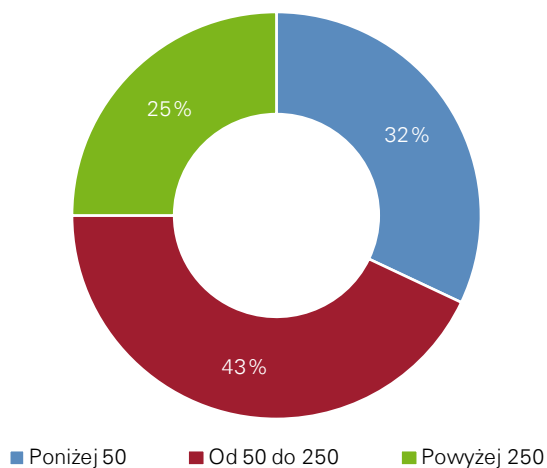

N = 190

Źródło: KPMG w Polsce

W badaniu brały udział małe, średnie i duże firmy. Największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa średnie (43%), które zatrudniają od 50 do 250 osób. Kolejną co do wielkości grupą firm biorących udział w badaniu były przedsiębiorstwa małe (32%) (zatrudniające mniej niż 50 osób). Pozostałą część stanowiły przedsiębiorstwa duże (25%), zatrudniające ponad 250 pracowników.

Ile osób zatrudnia obecnie Państwa firma?

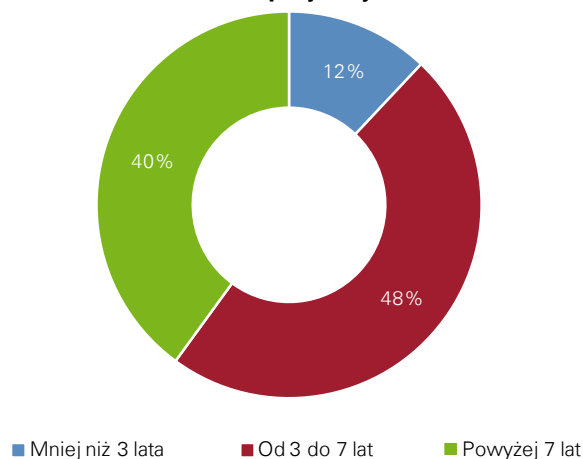

N = 190

Źródło: KPMG w Polsce

Ważnym kryterium doboru respondentów do próby był czas funkcjonowania na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Dzięki temu mogliśmy poznać i porównać opinie zarówno długoletnich inwestorów, jak i tych nowych. Prawie co drugie przedsiębiorstwo działające w specjalnej strefie ekonomicznej funkcjonuje w niej od 3 do 7 lat. Natomiast 40% firm działa powyżej 7 lat. Pozostali respondenci (12%) to Ci, którzy swoją działalność w specjalnej strefie ekonomicznej rozpoczęli stosunkowo niedawno (mniej niż 3 lata temu).

Jak długo Państwa firma działa w specjalnej strefie ekonomicznej?

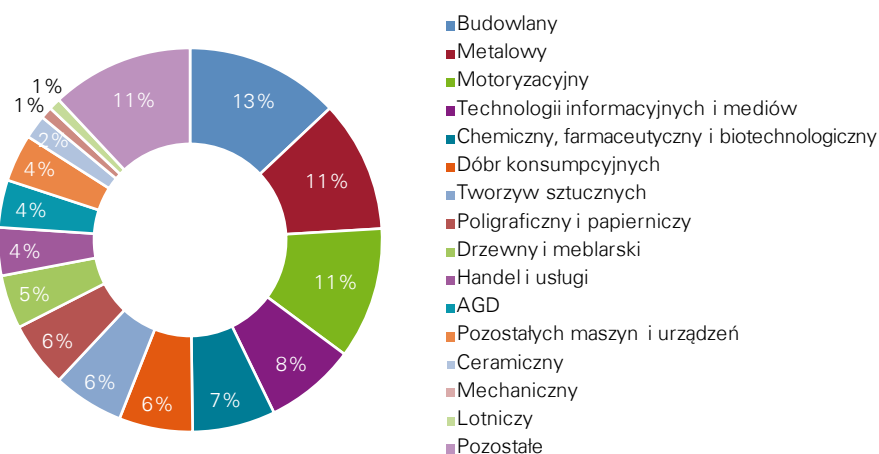
N = 190

Źródło: KPMG w Polsce

Ważną kwestią z punktu widzenia analiz jest struktura inwestorów ze względu na profil ich działalności.

Do wzięcia udziału w badaniu zaproszono firmy z sektorów, przodujących pod względem poniesionych nakładów inwestycyjnych w specjalnych strefach ekonomicznych. Najwięcej ankietowanych reprezentuje sektory: budowlany (13%), metalowy (11%) oraz motoryzacyjny (11%).

W jakim sektorze działa Państwa firma?

N = 190

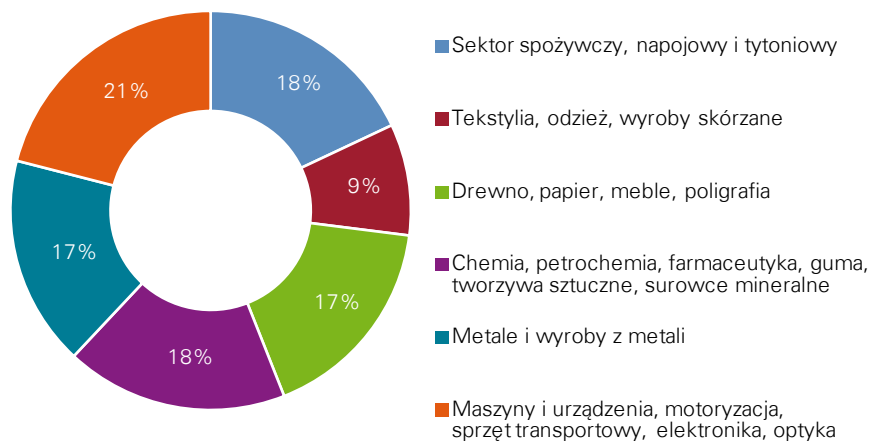
Źródło: KPMG w Polsce

Badanie wśród firm produkcyjnych

Równolegle do badania inwestorów prowadzono wywiady wśród przedsiębiorstw przemysłu przetwórczego. Wywiady zrealizowała agencja badawcza Norstat metodą CATI (Computer Assisted Telephone Interview).

W sumie zrealizowano 308 wywiadów. Badane firmy podzielono ze względu na przedmiot działalności – zastosowano podział na 6 branż stanowiących łącznie przemysł przetwórczy w Polsce – oraz wielkość przedsiębiorstwa.

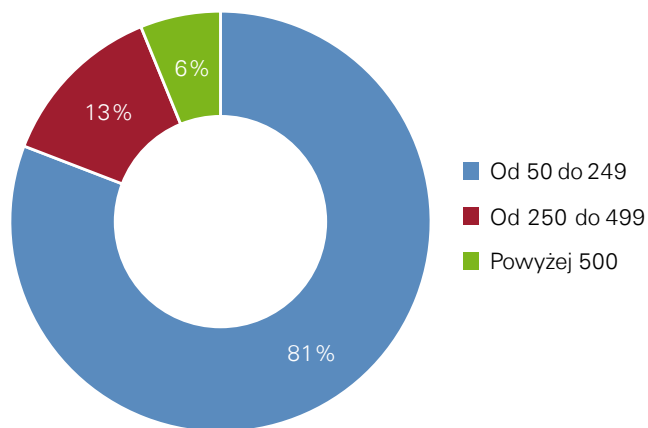
Struktura respondentów ze względu na branżę

N = 308

Źródło: KPMG w Polsce

Struktura respondentów ze względu na wielkość firmy

N = 308

Źródło: KPMG w Polsce

3

Najważniejsze wnioski

Rok 2012 rokiem stabilizacji

Jak wynika z deklaracji zarządów SSE, rok 2012 będzie rokiem stabilizacji wskaźników operacyjno-finansowych. Jeśli potwierdzą się deklaracje zarządów, w 2012 roku zostanie wydanych około 185 nowych zezwoleń na działalność w strefach. Oznaczać to będzie dwuprocentowy spadek w porównaniu z rokiem 2011. Z kolei według zarządów SSE liczba miejsc pracy (liczona narastająco) w 2012 roku wzrośnie o zaledwie około 3% i osiągnie poziom ponad 249 tys. stanowisk. Jeśli prognoza się sprawdzi, to wartość ta będzie co prawda najwyższa od początku prowadzonych analiz niemniej jednak oznacza to, że w 2012 wykazano zalewie 8 tys. nowych miejsc pracy podczas gdy w 2011 roku było ich ponad 16 tys. Prognozowane nakłady inwestycyjne mogą osiągnąć wartość ponad 7,3 mld zł, to o blisko 13% więcej niż w roku poprzednim i najwięcej od 2009 r.

Rok 2011 rokiem wzrostu liczby zezwoleń

W 2011 roku liczba wydanych zezwoleń na działalność gospodarczą we wszystkich 14 specjalnych strefach ekonomicznych w Polsce wyniosła 188 i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o blisko 6%. Z kolei liczba miejsc pracy przekroczyła 241 tys. stanowisk, co oznacza siedmioprocentowy wzrost w porównaniu z rokiem 2010. Ustabilizował się poziom nakładów inwestycyjnych, dla którego w roku 2009 odnotowano 33-procentowy spadek. W 2011 roku wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych wyniosła 6,4 mld zł (o 3% mniej niż w roku ubiegłym). Aż 10 specjalnych stref ekonomicznych odnotowało dodatnią dynamikę wzrostu wyniku finansowego w stosunku do roku

2010. Tylko jedna SSE ukończyła rok finansowy z ujemnym wynikiem finansowym.

SSE pozytywnie oceniane przez inwestorów

W 2011 roku 78% inwestorów pozytywnie oceniło funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych. Wynik ten jest o 4 punkty procentowe niższy niż w roku ubiegłym. Zmniejszył się również udział firm negatywnie oceniających funkcjonowanie SSE. Tylko 4% ankietowanych negatywnie oceniło ich działalność, podczas gdy w ubiegłorocznym badaniu było ich 7%. Najlepiej ocenione w tym roku przez inwestorów strefy to: starachowicka i warmińsko-mazurska.

Inwestorzy zainteresowani wydłużeniem okresu funkcjonowania SSE

Zdaniem inwestorów, wydłużając okres funkcjonowania stref o 6 lat, czyli do 2026 roku odsetek firm planujących inwestycje wyniosłby 73% (o 2 punkty procentowe więcej niż w roku 2011). Jak wynika z zeszłorocznych i tegorocznych analiz KPMG wydłużenie okresu funkcjonowania stref o 6 lat mogłoby spowodować łączny wzrost nakładów inwestycyjnych nawet o 40 mld zł.

Wysokie zainteresowanie firm produkcyjnych inwestowaniem w SSE

Blisko co dziesiąta przebadana firma (9%) z branży przetwórstwa przemysłowego jest już obecna w specjalnej strefie ekonomicznej, a grupa 4,5% planuje wejście do SSE w najbliższej przyszłości. Firmami najbardziej zainteresowanymi rozpoczęciem działalności na terenie SSE są przedsiębiorstwa z branż: chemicznej, farmaceutycznej, gumowej, tworzyw sztucznych i surowców mineralnych.

Inwestorzy SSE nie posiadają rozległej wiedzy dotyczącej konkurencyjności SSE w innych krajach

Jedynie co czwarty przedsiębiorca przed podjęciem decyzji o inwestycji w polskich SSE przeanalizował uwarunkowania panujące w specjalnych strefach ekonomicznych w innych

krajach. Analogiczne pytanie zostało zadane zarządom specjalnych stref ekonomicznych. Prawie wszystkie zarządy SSE badały uwarunkowania funkcjonowania inwestorów w specjalnych strefach ekonomicznych w innych krajach i w większości uważają, że warunki oferowane w polskich SSE są konkurencyjne.

4

Czym są SSE?

Obecnie w Polsce działa 14 specjalnych stref ekonomicznych. Do końca czerwca 2012 r. we wszystkich SSE w Polsce wydano blisko 1 500 zezwoleń, przedsiębiorcy działający w strefach zainwestowali ponad 82 mld złotych i zatrudnili ponad 240 tys. pracowników. Inwestorów do stref przyciąga przede wszystkim dobrze rozwinięta infrastruktura, dostępność wykwalifikowanej kadry oraz preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności na terytorium SSE oznaczają możliwość skorzystania przez inwestorów z pomocy publicznej. Jest ona przyznawana zarówno w formie zwolnienia od podatku dochodowego, jak i zwolnienia z podatku od nieruchomości. Zwolnienie z podatku dochodowego oznacza, że w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do wyczerpania pomocy regionalnej lub do końca okresu funkcjonowania SSE przedsiębiorcy nie płacą podatku dochodowego od dochodów uzyskanych z tytułu działalności prowadzonej na terenie SSE. Wielkość pomocy udzielanej w formie zwolnienia od podatku dochodowego ograniczona jest przez wysokość kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą oraz maksymalną intensywność pomocy publicznej obliczonej dla określonego obszaru. Podstawą ustalenia kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą są koszty nowej inwestycji lub wartość dwuletnich kosztów pracy nowo zatrudnionych pracowników. Intensywność pomocy publicznej liczona jest jako procent kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą. Maksymalne progi intensywności pomocy publicznej określa Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 października 2006 r. W Polsce wartości te są wyższe niż w innych krajach UE z powodu niższego poziomu PKB. Pomoc regionalna z tytułu

prowadzenia działalności na terenie SSE może być także przyznana w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości. Zwolnienie to wprowadza rada gminy w formie uchwały. Zasady tego zwolnienia określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną (Dz. U. z 2008 r. Nr 146, poz. 927). Zwolnienie z podatku od nieruchomości przyznawane jest także w ramach tzw. pomocy de minimis.

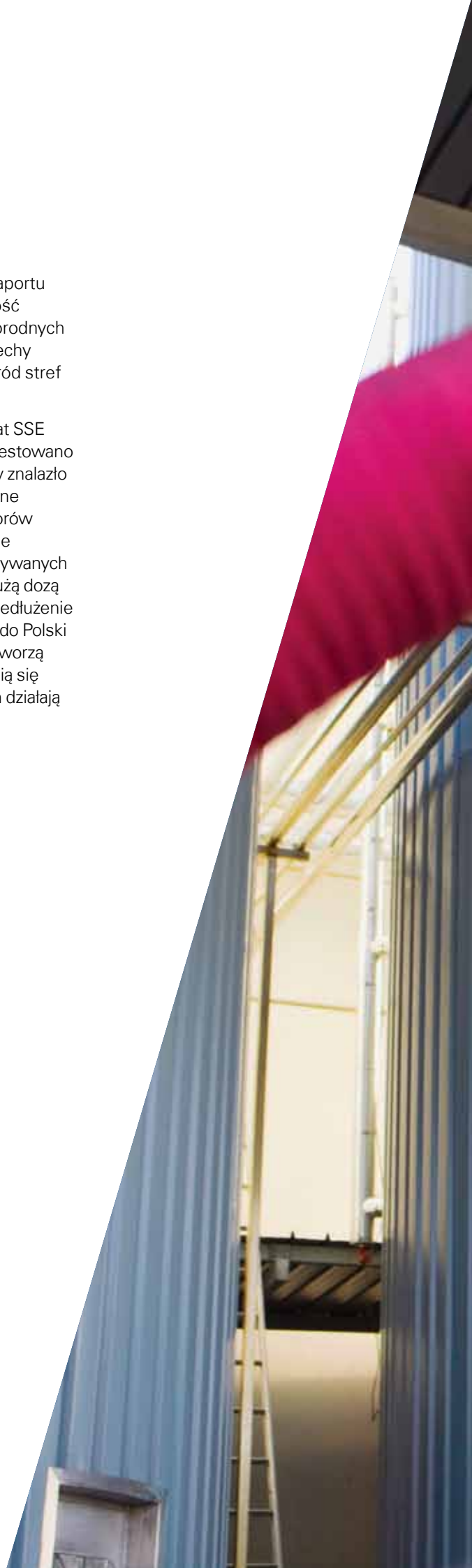
Początkowo SSE zostały utworzone na 20 lat. Nowelizacją ustawy o SSE z dnia 30 maja 2008 r., która wprowadziła istotne zmiany do przepisów strefowych, wydłużono termin funkcjonowania stref do końca 2020 r. Nowelizacja objęła niestety jedynie tych inwestorów, którzy uzyskali zezwolenia na podstawie przepisów wykonawczych do tej ustawy, które weszły w życie 30 grudnia 2008 r. Termin, do którego będą istniały strefy, będzie miał coraz większe znaczenie dla inwestorów podejmujących decyzję o lokalizacji nowej inwestycji. Możliwość korzystania ze zwolnienia podatkowego kończy się wraz z upływem terminu funkcjonowania stref. Dochód z działalności prowadzonej

w SSE uprawniający do korzystania ze zwolnienia podatkowego pojawia się zazwyczaj po 18-24 miesiącach od dnia uzyskania zezwolenia. Oznacza to, że inwestor otrzymujący zezwolenie w roku 2015 pierwszy dochód zwolniony osiągnie w roku 2017 i będzie miał zaledwie 3 lata na korzystanie ze zwolnienia podatkowego. Może się więc okazać, że w ciągu najbliższych 3-4 lat zwolnienie podatkowe przestanie być elementem, który będzie brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji w SSE. Jeżeli SSE nadal mają spełniać swoją funkcję obszarów przyciągających najlepsze inwestycje do Polski, to niezbędne wydaje się jak najszybsze określenie przez ustawodawcę nowego, dłuższego terminu funkcjonowania stref. Alternatywnym rozwiązaniem mogłoby być podjęcie decyzji o bezterminowym ich funkcjonowaniu z jednoczesnym przekazaniem zarządom poszczególnych SSE kompetencji do określania terminu obowiązywania zezwolenia w zależności od wielkości inwestycji czy licznie zatrudnionych pracowników.

W opublikowanym pod koniec czerwca 2012 roku raporcie FDI Global Free Zones of the Future 2012/2013, będącym rankingiem najlepszych pięćdziesięciu specjalnych stref ekonomicznych, znalazło się aż pięć polskich specjalnych stref ekonomicznych. Strefy te zajęły następujące pozycje w rankingu: 11. (Katowicka SSE), 18. (Łódzka SSE), 22. (Wałbrzyska SSE „INVEST-PARK”), 35. (Pomorska SSE) i 37. (Starachowicka

SSE). Autorzy i komentatorzy raportu zwracali uwagę na wysoką jakość infrastruktury i gęstą sieć różnorodnych środków transportu, które to cechy wyróżniają SSE w Polsce spośród stref w innych regionach.

Funkcjonujące w Polsce od 15 lat SSE stały się miejscem, gdzie zainwestowano miliardy złotych, a miejsce pracy znalazło kilkaset tysięcy osób. Znalazły one uznanie nie tylko wśród inwestorów działających na ich obszarach, ale również w raportach przygotowywanych przez niezależne instytucje. Z dużą dozą pewności można założyć, że przedłużenie ich funkcjonowania przyciągnie do Polski kolejnych inwestorów, którzy stworzą kolejne miejsca pracy i przyczynią się do rozwoju regionów, w których działają specjalne strefy ekonomiczne.

5

SSE w 2012 roku

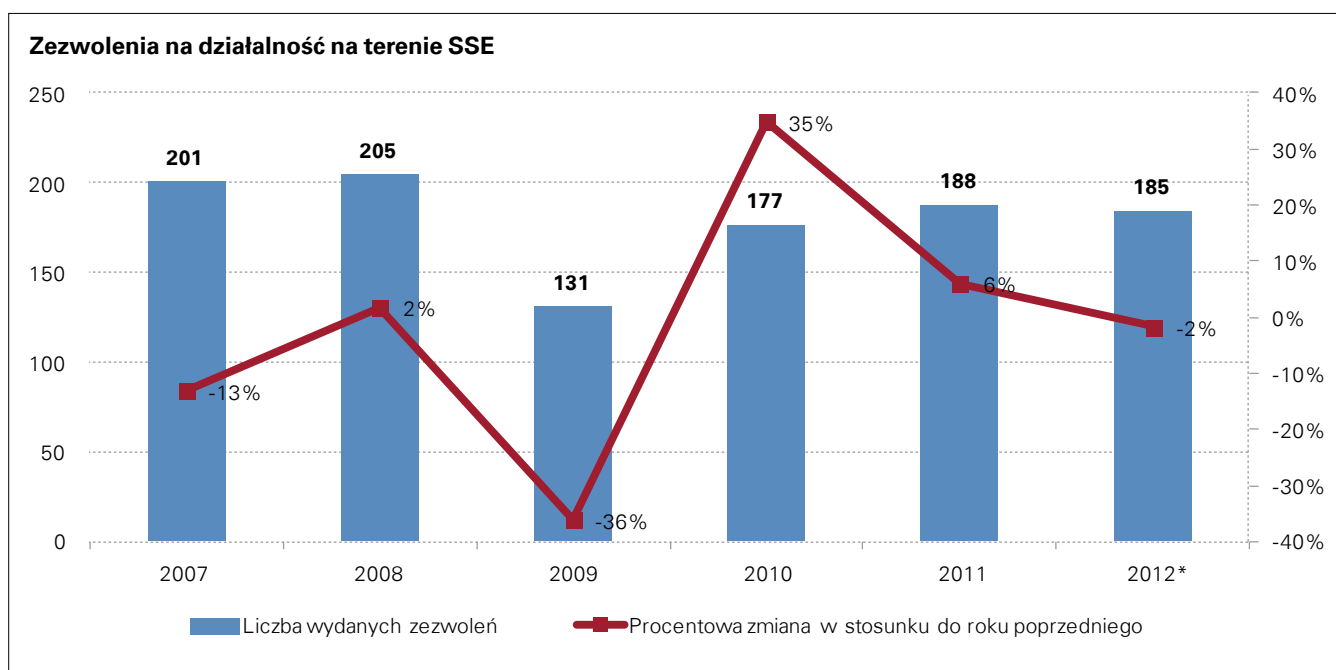
W niniejszym rozdziale przedstawione zostały prognozy dotyczące rozwoju specjalnych stref ekonomicznych w 2012 roku. Dzięki uprzejmości zarządów specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, przeanalizowano liczbę zezwoleń na działalność gospodarczą, liczbę miejsc pracy oraz wielkość nakładów inwestycyjnych.

5.1. Liczba zezwoleń na działalność gospodarczą

W 2011 roku wydano 188 zezwoleń na działalność w specjalnych strefach ekonomicznych, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 6%. Po znaczącym wzroście liczby zezwoleń w 2010 roku w stosunku do 2009, który w głównej mierze wynikał z niskiej bazy (za rok 2009), a ta z kolei spowodowana była kryzysem

gospodarczym, obserwujemy obecnie spowolnienie wzrostu liczby zezwoleń. Jeśli potwierdzą się deklaracje zarządów SSE w całym 2012 roku wydanych zostanie około 185 nowych zezwoleń. Oznaczać to będzie niewielki, dwuprocentowy spadek w porównaniu z rokiem 2011. Można przypuszczać, że w roku 2012 nie uda się więc przekroczyć bariery 200 nowych zezwoleń na działalność rocznie, które były wydawane w latach 2007-2008.

Najwięcej nowych zezwoleń (22) wydano w 2011 roku w Kostrzyńsko-Słubickiej SSE oraz w Łódzkiej SSE.

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

* szacunki

Ponad 20 zezwoleń zostało wydanych również w Wałbrzyskiej SSE. Aż dla połowy stref rok 2011 okazał się gorszy pod względem liczby wydanych zezwoleń niż rok 2010. Najmniej nowych zezwoleń wydanych zostało w Legnickiej SSE.

Według deklaracji zarządów stref w 2012 roku najwięcej nowych zezwoleń zostanie wydanych w strefach: katowickiej (22), krakowskiej oraz wałbrzyskiej (po 20). Spadek liczby wydanych zezwoleń prognozowany jest w strefach: łódzkiej, słupskiej, starachowickiej, tarnobrzyskiej, wałbrzyskiej oraz kostrzyńsko-słubickiej. W tej ostatniej prognozowany spadek jest największy (blisko 60%). Mielecka SSE i Suwalska SSE prognozują, że liczba wydawanych zezwoleń pozostanie na takim samym poziomie jak w roku 2011. Największy wzrost liczby zezwoleń (aż o 150%) prognozowany jest w Legnickiej SSE.

Tak duży wzrost liczby wydanych zezwoleń powiązany jest przede wszystkim z długością procesu decyzyjnego. Wiele z zakończonych w tym roku projektów rozpoczętych zostało w ubiegłym roku. Poza tym kilka z zezwoleń wydanych zostało dla podmiotów już prowadzących działalność na terenie LSSE, a nowe inwestycje pozwoliły m.in. na zwiększenie możliwości produkcyjnych zakładów. Kolejną kwestią jest to, że przyciągnięto inwestorów do podstref jeszcze niezagospodarowanych – Głogów i Okmiany. I wreszcie zaczynają procentować systematyczne nakłady na infrastrukturę techniczną czynione przez zarząd tej strefy.

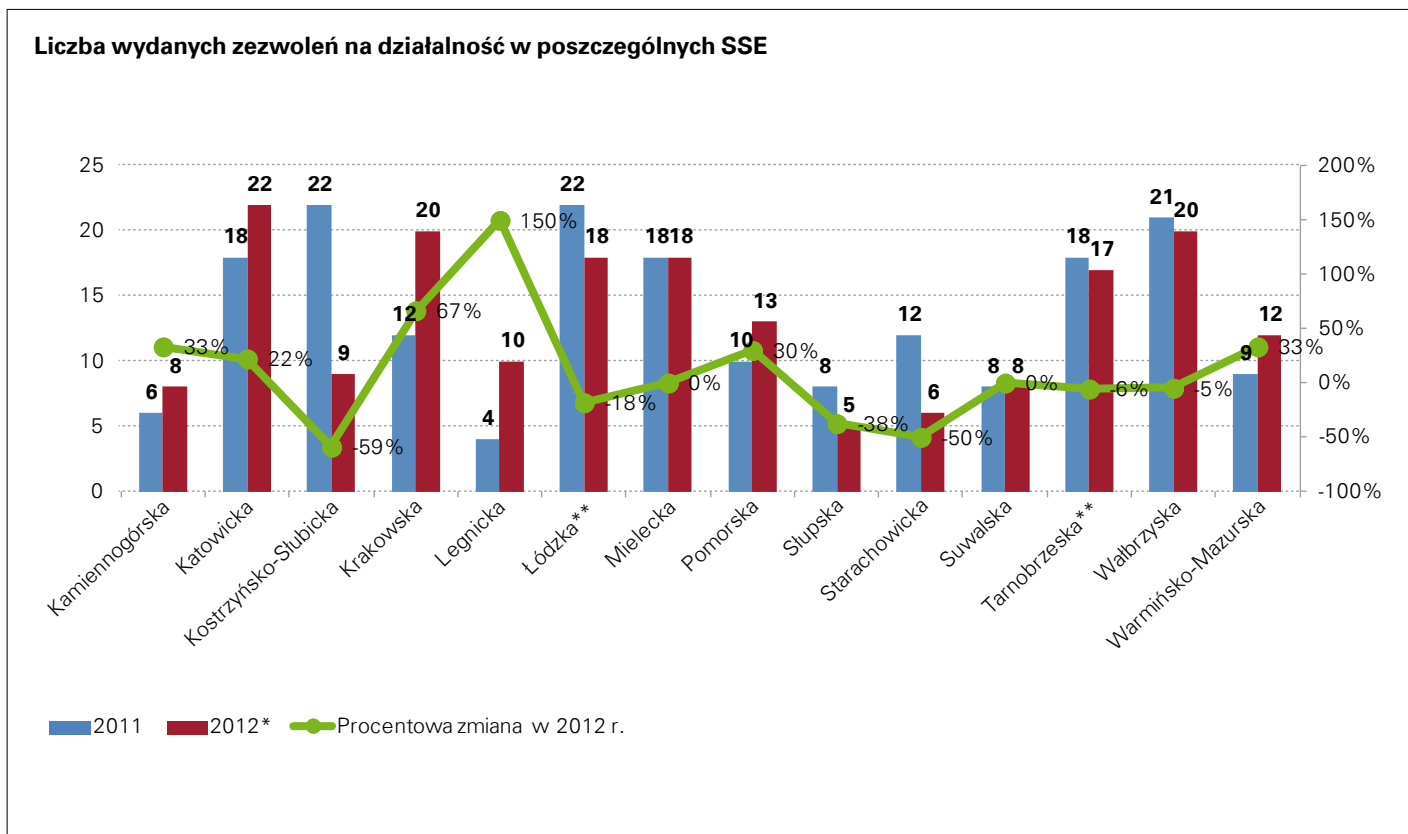
5.2. Nakłady inwestycyjne

W 2011 roku wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych we wszystkich

specjalnych strefach ekonomicznych spadła o 3% w porównaniu z rokiem 2010. Rok wcześniej nastąpił zdecydowanie większy spadek, bo aż 33 procentowy, dlatego też można stwierdzić, że nastąpiła pewna stabilizacja. W całym roku 2011 nakłady inwestycyjne wyniosły 6,449 mld zł, a zarządy stref bardzo dokładnie przewidziały spadek nakładów inwestycyjnych. Błąd prognozy wyniósł zaledwie 1 punkt procentowy, co pokazuje poprawność przyjętej przez KPMG metodyki. Mamy więc nadzieję, że również w 2012 roku nasze prognozy okażą się równie trafne.

Z deklaracji zarządów SSE wynika, że w 2012 roku nakłady inwestycyjne powinny wzrosnąć o około 13% do poziomu 7,3 mld zł. Analizując wyniki za pierwszą połowę roku taki wzrost jest możliwy.

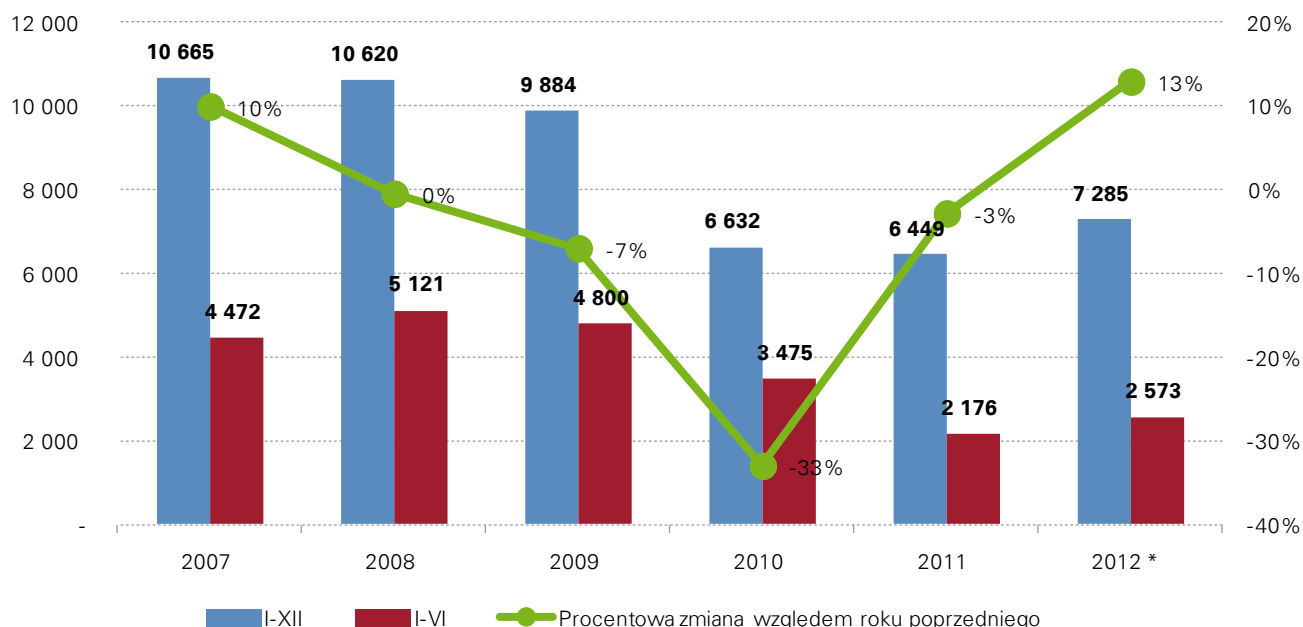
W 2011 roku jedynie w Katowickiej SSE nakłady inwestycyjne przekroczyły

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

* szacunki

** podane wartości są średnią arytmetyczną wielkości minimalnej i maksymalnej wskazanej przez SSE

Nakłady inwestycyjne w mln zł

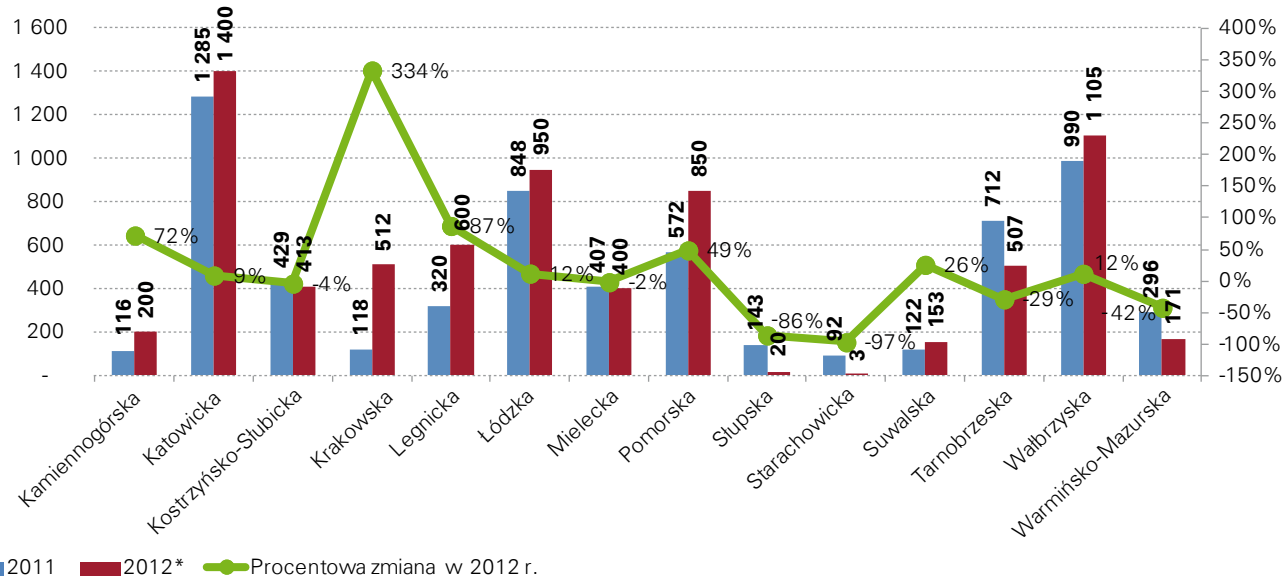
Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

* szacunki

1 mld zł (1,28 mld zł). Blisko przekroczenia 1 mld zł były Wałbrzyska SSE, która osiągnęła nakłady inwestycyjne w wysokości

990 mln zł, oraz Łódzka SSE – 848 mln zł. Najniższe nakłady inwestycyjne w 2011 roku odnotowała Starachowicka SSE (92 mln zł).

Znaczący wpływ na wartość nakładów inwestycyjnych ma wielkość specjalnej strefy ekonomicznej oraz jej specyfika.

Nakłady inwestycyjne w poszczególnych SSE w mln zł

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

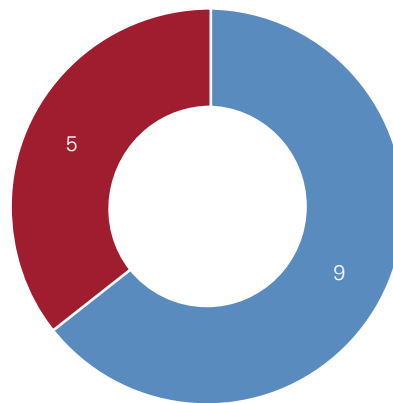
* szacunki

Prognozy odnoszące się do wysokości nakładów inwestycyjnych na rok 2012 są w większości pozytywne, nie mniej jednak w zależności od strefy możliwe są duże wahania od -97% do +334% w stosunku do poprzedniego roku (tak duże wzrosty mogą wynikać między innymi z niskiej bazy).

Jeśli sprawdzą się przewidywania zarządów stref, to największy wzrost nakładów inwestycyjnych będzie miał miejsce w strefie krakowskiej (+334%). Według deklaracji zarządów SSE co najmniej 1 mld zł może zostać zainwestowany w dwóch strefach: katowickiej oraz wałbrzyskiej. Najwyższa wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych może zostać zrealizowana w Katowickiej SSE (około 1,4 mld zł). Sześć SSE prognozuje spadki, a największy prognozowany jest przez Starachowicką SSE (aż o 97%).

Zarządy specjalnych stref ekonomicznych zostały również zapytane o to, czy z punktu widzenia pozyskania nowych inwestorów rok 2013 będzie lepszy niż 2012. Według dziewięciu SSE rok 2013 nie będzie lepszy niż jego poprzednik. Tylko pięć stref było odmiennego zdania.

Czy rok 2013 będzie lepszy niż 2012 z punktu widzenia nakładów inwestycyjnych? (wg zarządów SSE)

■ Nie, rok 2013 nie będzie lepszy niż rok 2012
■ Tak, rok 2013 będzie lepszy niż rok 2012

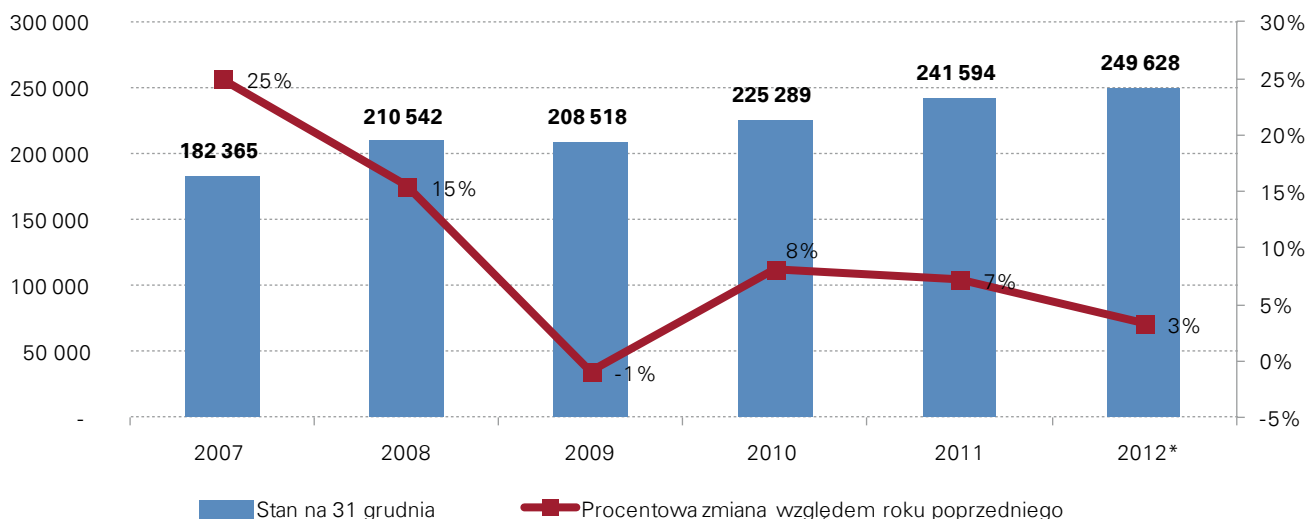
Źródło: KPMG w Polsce

5.3. Liczba miejsc pracy

W 2011 roku liczba osób zatrudnionych w specjalnych strefach ekonomicznych przekroczyła 240 tys. i wzrosła o 7% w stosunku do roku 2010.

Dynamika przyrostu nowych miejsc pracy w specjalnych strefach ekonomicznych może okazać się stopniowo coraz niższa, głównie ze względu na zbliżający się koniec okresu obowiązywania ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. W 2012 roku prognozowany jest wzrost liczby osób

Zatrudnienie w strefach

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

* szacunki

zatrudnionych w SSE o około 3%. Szacujemy, że w 2012 roku zatrudnienie w SSE może osiągnąć blisko 250 tys. osób, czyli najwięcej od początku funkcjonowania stref.

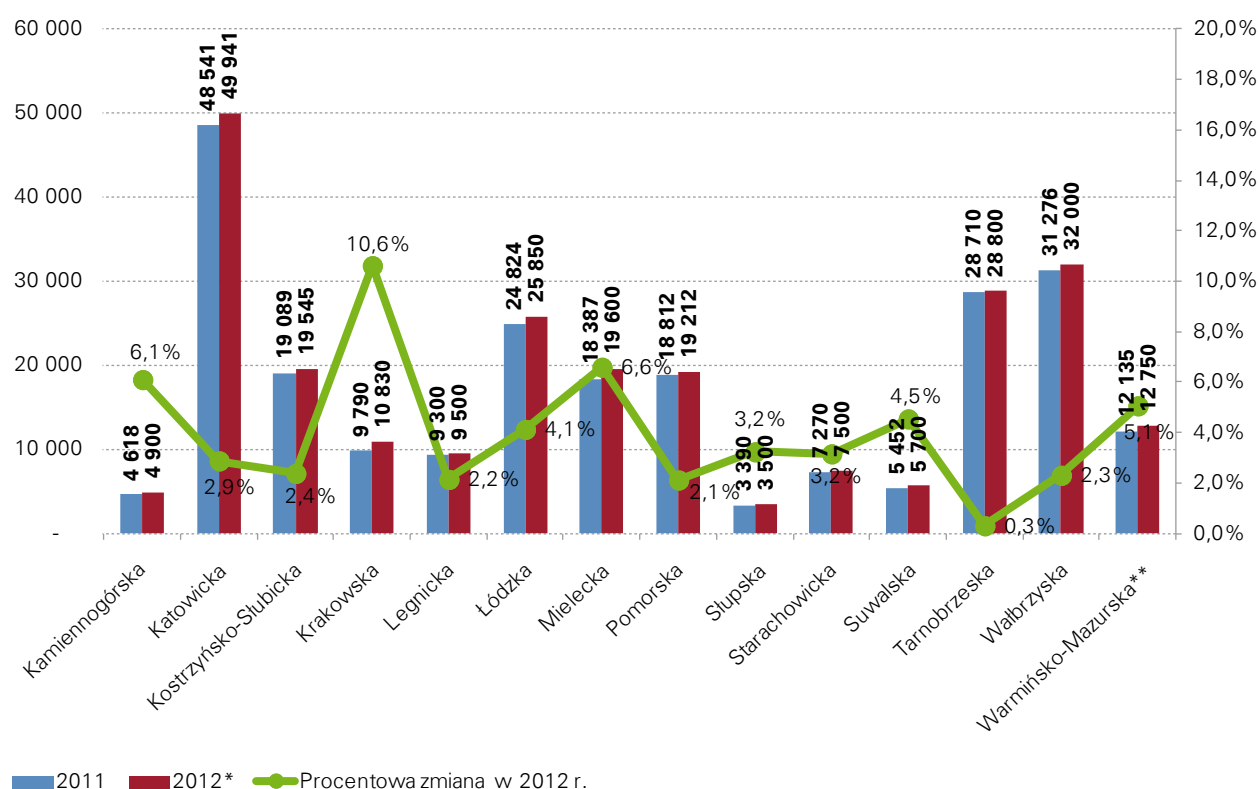
W 2011 roku praktycznie wszystkie (oprócz pomorskiej i suwalskiej) SSE odnotowały wzrost liczby zatrudnionych na ich terenie osób. W ujęciu absolutnym największe

zatrudnienie występuje w strefach: katowickiej, wałbrzyskiej, tarnobrzyskiej oraz łódzkiej. Wynika to przede wszystkim z liczby inwestujących w niej przedsiębiorstw oraz wielkości tych stref. Z kolei najmniej osób pracuje na terenie Słupskiej SSE oraz Kamiennogórskiej SSE.

Największy przyrost miejsc pracy w 2012 roku prognozowany jest

w strefie krakowskiej – aż o około 10,6%. W żadnej ze stref nie jest przewidywany spadek zatrudnienia. Jednak najmniejszy wzrost, o około 0,3%, prognozowany jest w Tarnobrzyskiej SSE. Największe zatrudnienie, zgodnie z prognozami, może zostać osiągnięte w Katowickiej SSE – prawie 50 tys. osób.

Zatrudnienie w poszczególnych strefach

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki oraz deklaracji SSE

* szacunki;

** podane wartości są średnią arytmetyczną wielkości minimalnej i maksymalnej wskazanej przez SSE

Najważniejsze plany SSE na 12-18 miesięcy²

W ciągu najbliższych 12-18 miesięcy Spółka będzie podejmować działania mające na celu utrzymanie dotychczasowego poziomu i dotychczasowej dynamiki rozwoju. Wszelkie działania będą zmierzać między innymi w kierunku zachęcania obecnie działających inwestorów do podejmowania przez nich reinwestycji oraz do pozyskiwania kolejnych inwestorów, którzy rozpoczną działalność w strefie na podstawie kryterium innowacyjności. Plany Spółki obejmują także włączanie w obszar strefy terenów prywatnych, co wiąże się ze spełnieniem przez inwestora dodatkowych wymogów w zakresie zatrudnienia, a tym samym tworzenia większej liczby miejsc pracy w danym regionie. Szacujemy, iż w najbliższym czasie zostaną sfinalizowane projekty, nad którymi Spółka pracuje od kilku miesięcy. W tym między innymi planowane jest zakończenie procesu lokowania inwestora strategicznego w podstrefie w Zgorzelcu. Mając na uwadze dotychczasowe wyniki, szczególnie deklarowane przez inwestorów nowe miejsca pracy i nakłady inwestycyjne, rok 2012 będzie dla Spółki rokiem znacznie lepszym niż rok 2011. Parametry dotyczące deklarowanego zatrudnienia i nakładów inwestycyjnych znacznie przewyższą te osiągnięte w roku 2011. W celu pozyskiwania nowych obszarów, tak aby w przyszłości móc wyjść naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, został złożony do Ministerstwa Gospodarki wniosek o włączenie w granice Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości nowych terenów w Jaworze, Bolkowie i Mirsku.

Iwona Krawczyk
Prezes Zarządu
Kamiennogórska SSE

- 1) Ukończenie przygotowania terenu parku przemysłowego w Ujeździe.
- 2) Rozpoczęcie przygotowania parku przemysłowego w Tucznawie.
- 3) Utworzenie parku przy lotnisku w Pyrzowicach.
- 4) Konsekwentny dalszy rozwój klastru motoryzacyjnego Silesia Automotive.

Piotr Wojaczek,
Prezes,
Katowicka SSE

Najbliższe plany Spółki na zbliżające się miesiące to nic innego, jak kontynuacja obranego kierunku pozyskiwania nowych inwestycji. Planujemy jeszcze bardziej zwiększyć naszą aktywność w zakresie udziału w konferencjach i seminariach inwestycyjnych organizowanych przez polskie placówki dyplomatyczne i instytucje odpowiedzialne w naszym kraju za promocję polskiej oferty inwestycyjnej za granicą. Poważnie liczymy na zaangażowanie WPHI (Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad i Konsulatów RP). Sami planujemy współorganizować razem z współpracującymi COIE (Centra Obsługi Inwestora i Eksportera) konferencje promocyjne w Polsce i za granicą. Oczywiście konsekwentnie będziemy zwiększać zarządzany areal nieruchomości inwestycyjnych.

Andrzej Kail
Dyrektor ds. Marketingu,
Kostrzyńsko-Stubicka SSE

Aktualnie trwa procedura rozszerzenia terenów Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Chcemy, by w najbliższym czasie strefa została zwiększona o obszar 91,802 ha. Korekty zostaną dokonane w podstrefach: Kraków – Podgórze, Zabierzów, Tarnów, Nowy Sącz, Zator oraz Skawina, natomiast nowe podstrefy zostaną utworzone w: Trzebini, Dąbrowie Tarnowskiej, Chrzanowie i Czorsztynie. Rozszerzenie strefy umożliwi przeprowadzenie kolejnych dużych inwestycji, a co za tym idzie – stworzenie wielu nowych miejsc pracy. Jeżeli rozszerzenie dojdzie do skutku, wówczas szacuje się, że firmy, z którymi prowadzone są rozmowy, zainwestują kolejne 390 mln zł oraz zatrudnią 900 nowych pracowników. Nie należy także zapominać, że w Inkubatorze KPT funkcjonuje około 30 firm, które jednak – ze względu na to, że są firmami małymi, start-upami – funkcjonują bez zezwolenia na działalność w specjalnej strefie ekonomicznej. W przyszłym roku, kiedy to na terenie Krakowskiej SSE zostanie otwarty Małopolski Park Technologii Informacyjnych pojawią się tam kolejne 100 firm z branży ICT.

Krzysztof Krzysztofiak
Wiceprezes KPT,
Krakowska SSE

Plany Spółki koncentrować się będą na podniesieniu atrakcyjności oferty inwestycyjnej Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w tym m.in. na zwiększeniu puli dostępnych gruntów oraz poprawie warunków infrastrukturalnych.

Łukasz Maciejewski
Project Manager,
Legnicka SSE

²Wypowiedzi przedstawicieli SSE. KPMG nie ingerowało w ich merytoryczną zawartość, ograniczając się jedynie do skrótów i poprawek.

Z początkiem 2013 roku liczymy na zakończenie procedury rozszerzenia granic ŁSSE, rozpoczętej w połowie 2012 roku, której efektem finalnym będzie pozyskanie 9 nowych projektów inwestycyjnych. W pierwszym półroczu 2013 roku kończymy ponadto rewitalizację i rozbudowę zabytkowego obiektu pofabrycznego na Księżym Młynie w Łodzi na cele biurowe, ale głównie jako nowej siedziby ŁSSE S.A. W nowym budynku ŁSSE S.A. będzie także dysponowała powierzchniami biurowymi i konferencyjnymi pod wynajem dla inwestorów z branży BPO. W dalszym ciągu będziemy kontynuowali działania mające na celu rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie podstref ŁSSE – w 2013 roku w podstrefach: Łódź, Zgierz, Radomsko, Kutno i Zduńska Wola. Tym bardziej, że ŁSSE S.A. zdobyła unijne dofinansowanie (ponad 5 mln zł) na poprawienie infrastruktury dwóch terenów inwestycyjnych – przy ul. Telefonicznej w Łodzi (13 ha) oraz w Lućmierzu pod Zgierzem (11,5 ha).

Tomasz Sadzyński

Prezes Zarządu,
Łódzka SSE

Poszerzenie oferty inwestycyjnej SSE EURO-PARK Mielec: włączenie nowych lokalizacji do obszaru strefy, rozwój projektów w nowych podstrefach, sukcesywne zagospodarowanie wolnych terenów inwestycyjnych w strefie:

Poszerzenie dostępności alternatywy inwestycyjnej „built-to-suit” – budowa obiektów produkcyjnych nakładem zarządzającego i udostępnianie w celu rozwoju projektów w strefie.

Intensyfikacja działań marketingowych w celu pozyskania BIZ.

Mariusz Błędowski

Dyrektor Oddziału ARP w Mielcu,
Mielecka SSE

Jednym z najważniejszych zadań najbliższych kilkunastu miesięcy będzie kontynuacja największej w historii Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej inwestycji, czyli rewitalizacja terenów po byłej Stoczni Gdynia S.A. i budowa Bałtyckiego Portu Nowych Technologii. Planujemy na koniec bieżącego roku oddanie do użytku nowoczesnego biurowca z zapleczem gastronomiczno-konferencyjnym zarówno dla inwestorów już operujących na obszarze postoczniovym, jak i dla tych wszystkich, którzy chcieliby tam zainwestować. W planach mamy także zakończenie modernizacji i budowy infrastruktury postoczniovowej, tj. sieci wodno-kanalizacyjnej i deszczowej wraz z niezbędną reorganizacją sieci drogowej. Celem tej inwestycji jest stworzenie na terenie po byłej Stoczni Gdynia S.A. nowego jakościowo i funkcjonalnie parku nowych technologii, który będzie miał bezpośredni wpływ na rozwój całego regionu. Chcemy, aby supernowoczesny i pięknie zagospodarowany teren przemysłowy stał się wizytówką i dumą Gdyni. Drugim ogromnym projektem realizowanym przez Spółkę jest III etap budowy Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego. W najbliższych miesiącach planujemy oddanie do użytku jednych z najnowocześniejszych w Europie laboratoriów biotechnologicznych. Zakończenie rozbudowy Parku zapewni miejsce na działalność ponad 30 firmom różnych branż i wielkości. Projekt ten kierujemy do instytucji wspierających rozwój naszego regionu. Należy podkreślić także, iż Spółka, realizując przyjętą strategię rozwoju, podjęła starania o objęcie granicami Strefy nowych terenów ulokowanych w woj. pomorskim i kujawsko-pomorskim oraz o dalsze zagospodarowanie obszarów należących do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Niewątpliwie zwiększy to atrakcyjność oferty terenów inwestycyjnych

proponowanych potencjalnym inwestorom. Ponadto Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o.o. od lat inicjuje i realizuje działania na rzecz doskonalenia współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa zawodowego a zgromadzonymi wokół SSE inwestorami z północnej Polski. Działania te mają na celu poprawę systemu edukacji zawodowej poprzez m.in. dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie nowoczesnych programów nauczania, podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz zwiększenie rangi szkolnictwa zawodowego w oczach społeczeństwa.

Teresa Kamińska

Prezes Zarządu,
Pomorska SSE

Rozpoczęliśmy wdrażanie ostatnich założeń polityki klastrowej.

Fundamentalnym wsparciem dla wielu naszych poczyniń będzie nowo otwarty Słupski Inkubator Technologiczny.

Wchodzimy w bezpośrednie relacje z gminami podstrefowymi w zakresie przystosowania gruntów inwestycyjnych, a w szczególności zadbanie o kompletne uzbrojenie techniczne terenów.

Leonard Ferkaluk

Dyrektor Inwestycyjny,
Słupska SSE

Pozyskanie nowych, atrakcyjnych i dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych. Poprawa infrastruktury na terenach objętych strefą we współpracy z samorządem.

Zarząd,

Starachowicka SSE

Do najistotniejszych planów Suwalskiej SSE na najbliższe miesiące należy zaliczyć plan osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego za rok 2012, odzyskanie zdolności do zintensyfikowania promocji i wydatków na niezbędną infrastrukturę gospodarczą. Istotna dla spółki będzie kontynuacja wdrożonego systemu przejmowania infrastruktury technicznej przez samorządy lokalne oraz realizacja wniosku o powiększenie obszaru strefy. SSSE liczy na pierwsze efekty Programu Promocji Polski Wschodniej, a tym samym na zwiększone zainteresowanie inwestycjami bezpośrednimi w północno-wschodniej Polsce. Przy współpracy wszystkich akcjonariuszy rok 2013 powinien zaowocować pozyskaniem kilku inwestorów, w tym inwestora strategicznego. Uzyskanie tego celu będzie możliwe po uzyskaniu przez strefę przewagi konkurencyjnej w postaci korzystniejszego wydłużenia okresu jej funkcjonowania bądź korzystniejszego okresu, na jaki będą wydawane zezwolenia. Spółka zamierza podtrzymać dobre wyniki w zakresie liczby zatrudnionych i wysokości nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 ha oraz wydać zbliżoną do roku 2012 liczbę zezwoleń.

Wojciech Kierwajtys
Wiceprezes Zarządu,
Suwalska SSE

Dotychczasowe pozytywne doświadczenia i wyniki dają podstawę do decyzji o budowie kolejnych obiektów przemysłowych w TSSE, typu hale produkcyjno-magazynowe. Zamierzenia zarządzającego strefą w tym obszarze spowodują uruchomienie minimum trzech nowych projektów tego typu na terenie Mazowsza i Podkarpacia. Jeden z nich związany będzie z dużym przedsięwzięciem inwestycyjnym dotyczącym parków naukowo-technologicznych.

Marek Indyk
Dyrektor Oddziału ARP S.A.
w Tarnobrzegu,
Tarnobrzaska SSE

Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych poprzez m.in. budowę lub udział w budowie niezbędnej infrastruktury technicznej koniecznej do realizacji projektów inwestycyjnych na podstawie zezwoleń. Współpraca z samorządami, efektem której mają być wspólne działania promocyjne, rozszerzanie terenów strefy (tylko o grunty o pełnej infrastrukturze). Rozszerzenie oferty strefy o działalność deweloperską (budownictwo przemysłowe). Przekształcenie W-M SSE S.A. w sprawnego i potrzebnego na rynku pośrednika obrotu nieruchomościami o przeznaczeniu inwestycyjnym. Kontynuowanie i dalszy rozwój współpracy z Obwodem Kaliningradzkim z ukierunkowaniem na przedsiębiorców rosyjskich zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce, w szczególności na terenie W-M SSE.

Marcin Kuchciński
Dyrektor Departamentu
Pozyskiwania Inwestorów
Warmińsko-Mazurska SSE

6

Ocena efektywności SSE

W tym rozdziale przedstawiamy podsumowanie wyników operacyjno-finansowych specjalnych stref ekonomicznych. Dzięki temu, że nasze analizy prowadzone są na przestrzeni kilku lat, istnieje możliwość porównania osiągnięć stref w dłuższym okresie.

Prezentowane w niniejszym raporcie zestawienie nie stanowi rankingu stref ani nie ma na celu szeregowania ich od najlepszej do najgorszej. Z uwagi na fakt, że każda ze stref funkcjonuje w różnych uwarunkowaniach, porównywanie niektórych parametrów byłoby niemożliwe. Zalecamy analizowanie przedstawionych wyników na przestrzeni lat dla pojedynczych specjalnych stref ekonomicznych, ponieważ przykładowo duże strefy ekonomiczne mogą osiągnąć lepsze wyniki w ujęciu absolutnym, a mniejsze mogą mieć większą dynamikę wzrostu.

Prezentowane zestawienie uwzględnia 19 najważniejszych wskaźników operacyjno-finansowych. Każda ze stref mogła osiągnąć dwa rodzaje ocen:

- ocenę ponadprzeciętną – gdy wynik przekraczał średnią o ponad 25%
- ocenę poniżej przeciętnej – gdy wynik był niższy od średniej o ponad 25%.

Wyjątkiem był wskaźnik dotyczący wykorzystywanej powierzchni, gdzie próg wynosił +/- 10% odchylenia od średniej. Dla wskaźników: zmiana liczby

miejsz pracy w latach 2010-2011 oraz zmiana wyniku finansowego w latach 2010-2011 przyjęto odmienną metodykę. Już sam wzrost został uznany za zjawisko pozytywne, a spadek za negatywne (bez względu na skalę).

Tak samo jak w poprzednich edycjach raportu wartości bezwzględne (np. liczba zezwoleń, liczba miejsc pracy) włączono w ocenę końcową z wagą 0,5, natomiast wartości obrazujące dynamikę lub efektywność (np. tempo tworzenia miejsc pracy) – z wagą 1,0. W zestawieniu nie uwzględniono wskaźników związanych z wydatkami na promocję strefy.

stan z dnia 31.12.2011	Wydane zezwolenia na działalność ogółem	Wydane zezwolenia na działalność na 1 ha powierzchni	Dynamika wzrostu liczby zezwoleń 2010-2011	Liczba zezwoleń wydanych w 2011 r.	Liczba zezwoleń wydanych w 2011 r. na 1 ha powierzchni (w %)	Nakłady inwestycyjne ogółem (mln PLN)	Zmiana nakładów inwestycyjnych 2010-2011	Miejsca pracy ogółem	Zmiana liczby miejsc pracy w 2010-2011*	Powierzchnia całkowita strefy (ha)	Powierzchnia wykorzystana (w %) **	Nakłady inwestycyjne w mln PLN na 1 ha powierzchni wykorzystywanej	Liczba miejsc pracy na 1 ha powierzchni wykorzystywanej	Nakłady inwestycyjne na 1 miejsce pracy (mln PLN)	Nakłady na budowę infrastruktury (narastająco; mln PLN)	Nakłady na budowę infrastruktury w 2011 r. (mln PLN)	Nakłady na budowę infrastruktury (narastająco na 1 ha powierzchni całkowitej) (mln PLN)	Wynik finansowy w 2011 (tys PLN)***	Zmiana wyniku finansowego 2010-2011*	A. Suma ocen ponadprzeciętnych"	B. Suma ocen poniżej przeciętnej
Waga:	0,5	1,0	1,0	0,5	1,0	0,5	1,0	0,5	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5	1,0	0,5	1,0		
Kamiennogórska	50	0,136	8,70%	6	1,63%	1 667,20	7,50%	4 618	6,20%	367,14	51,74%	10,12	28	0,36	20,10	0,60	0,05	492,10	63,92%	3,5	5,5
Katowicka	211	0,109	4,98%	18	0,93%	18 154,60	7,60%	48 541	11,70%	1 929,15	54,45%	20,21	54	0,37	371,20	24,50	0,19	6 018,10	14,42%	8,5	3,0
Kostrzyńsko-Słubicka	124	0,085	10,71%	22	1,51%	4 215,50	11,30%	19 089	10,60%	1 454,47	59,86%	7,62	34	0,22	189,40	50,50	0,13	6 483,00	2055,97%	5,0	2,5
Krakowska	66	0,118	13,79%	12	2,15%	1 773,80	7,10%	9 790	9,60%	558,72	60,40%	6,65	37	0,18	153,20	103,80	0,27	488,30	8,10%	6,0	4,0
Legnicka	49	0,047	-7,55%	4	0,38%	4 889,00	7,00%	9 300	5,60%	1 041,84	27,05%	23,71	45	0,53	53,60	2,20	0,05	2 897,80	104,42%	5,5	7,5
Łódzka	154	0,121	8,45%	22	1,72%	9 033,10	10,40%	24 824	6,80%	1 276,63	67,68%	11,77	32	0,36	281,30	30,70	0,22	6 234,80	-2,67%	6,5	1,0
Mielecka	162	0,130	8,00%	18	1,44%	5 097,00	8,70%	18 387	11,30%	1 246,00	68,03%	11,86	43	0,28	302,00	34,20	0,24	7 623,80	20,15%	6,5	0,0
Pomorska	85	0,065	13,33%	10	0,76%	7 298,90	8,50%	18 812	-2,40%	1 314,63	74,32%	8,76	23	0,39	301,10	12,50	0,23	1 708,60	-92,53%	4,5	6,0
Ślupska	52	0,130	15,56%	8	1,99%	1 106,50	14,80%	3 390	26,40%	401,09	60,64%	7,04	22	0,33	70,90	31,80	0,18	3 130,50	102,36%	6,0	5,0
Sarachowicka	73	0,119	4,29%	12	1,96%	1 621,00	6,00%	7 270	14,50%	612,91	62,78%	6,91	31	0,22	9,70	2,10	0,02	438,00	229,82%	3,5	8,0
Suwałska	60	0,175	7,14%	8	2,33%	1 586,70	8,30%	5 452	-0,30%	342,77	71,16%	11,73	40	0,29	22,70	0,00	0,07	-1 295,50	29,88%	4,0	6,0
Tarnobrzewska	135	0,085	11,57%	18	1,13%	6 792,90	11,70%	28 710	3,20%	1 587,78	64,64%	9,95	42	0,24	249,70	35,40	0,16	8 852,70	84,35%	7,5	1,0
Wałbrzyska	174	0,084	9,43%	21	1,01%	13 095,00	8,20%	31 276	4,10%	2 073,72	60,98%	11,74	28	0,42	361,80	10,80	0,17	8 575,50	-62,24%	5,5	2,5
Warmińsko-Mazurska	71	0,085	7,58%	9	1,07%	3 328,90	9,70%	12 135	14,90%	838,94	71,75%	6,65	24	0,27	129,50	4,70	0,15	219,80	-10,32%	2,5	7,0
średnia	105	0,106	8,28%	13	1,43%	5 690,72	9,06%	17 257	-	1 074,70	61,11%	11,05	35	0,32	179,73	24,53	0,15	-	-	5,4	4,2

Źródło: Opracowanie własne KPMG w Polsce na podstawie: „Informacji o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2011 r.”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, maj 2012, oraz informacji uzyskanych ze strony internetowej Ministerstwa Gospodarki

■ wynik o ponad 25% niższy od średniej dla wszystkich stref (z wyjątkami opisanymi niżej)

■ wynik o ponad 25% wyższy od średniej dla wszystkich stref (z wyjątkami opisanymi niżej)

□ +/- 25% w stosunku do średniej dla wszystkich stref (z wyjątkami opisanymi niżej)

*Wzrost – wartość dodatnia (kolor jasny niebieski); spadek – wartość ujemna (kolor ciemny niebieski).

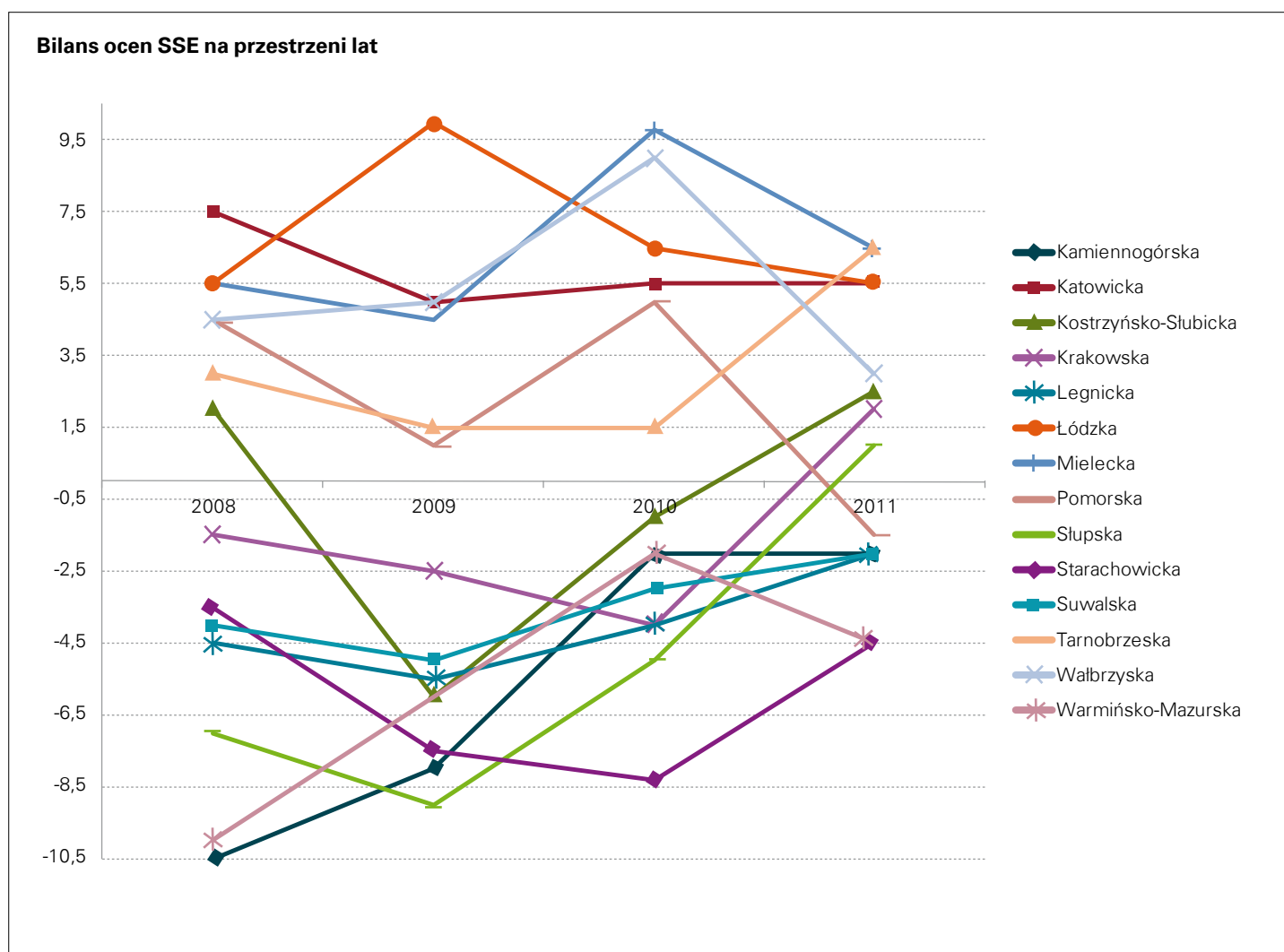
**Powierzchnia wykorzystywana w %: wyższe o ponad 10% od średniej dla wszystkich stref (kolor jasny niebieski); niższe o ponad 10% od średniej dla wszystkich stref (kolor ciemny niebieski).

***Wynik finansowy: wartość dodatnia – kolor jasny niebieski; wartość ujemna – kolor ciemny niebieski.

Na podstawie przedstawionego na poprzedniej stronie zestawienia można stwierdzić, że rok 2011 był kolejnym rokiem wzrostu dla większości stref. Widać to przede wszystkim po wzroście średnich wartości analizowanych wskaźników dla wszystkich SSE. Średnia ocen ponadprzeciętnych wzrosła o 0,1 punktu w porównaniu z rokiem 2010. Jednocześnie spadła średnia ocen poniżej przeciętnej z poziomu 4,7 do 4,2.

Analizując bilans wyników (= suma ocen ponadprzeciętnych – suma ocen poniżej przeciętnych) specjalnych stref ekonomicznych na przestrzeni ostatnich lat, można wyznaczyć trzy grupy SSE. Pierwszą grupę stanowią te, których bilans ocen zawsze (tzn. w latach 2008-2011) osiągał wartość większą niż zero, tzn. był dodatni. Do tej grupy można zaliczyć strefy: łódzką, mielecką, katowicką, wałbrzyską oraz tarnobrzeską. Drugą

grupę stanowią strefy, które poprawiły swoje wyniki w ostatnim czasie i awansowały do grupy stref z dodatnim bilansem w 2011 roku, są nimi strefy: kostrzyńsko-słubickiej, krakowskiej oraz słupskiej. Zwłaszcza wynik tej ostatniej jest imponujący (z -9 w 2009 roku na +1 w 2011). Pozostałe strefy uzyskały ujemny bilans wyników.

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki

Pod względem finansowym rok 2011 zakończył się dużym sukcesem. Aż 10 specjalnych stref ekonomicznych odnotowało dodatnią dynamikę wyniku

finansowego w stosunku do roku 2010. Największy wzrost wyniku finansowego miał miejsce w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Jedynie jedna SSE ukończyła rok finansowy z ujemnym wynikiem finansowym (Suwalska SSE).

Komentarze zarządzających SSE na temat sytuacji ekonomiczno-finansowej ich strefy³:

Należy podkreślić, że Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna małej przedsiębiorczości jest strefą o stosunkowo niewielkiej powierzchni, dlatego też zarówno zyski, nakłady na infrastrukturę, jak też liczba wydawanych zezwoleń to efekt prac prowadzonych na relatywnie niedużym obszarze. Dlatego wyniki zbiorcze – dane ujęte w tabelach „ogółem” oraz analizy prowadzone bez uwzględniania specyfiki prowadzonej działalności i lokalizacji, a także porównywanie ich ze strefami działającymi na kilkakrotnie większych obszarach i w dużych aglomeracjach, a w konsekwencji prowadzenie wszystkich stref do jednego mianownika – nie tworzą prawdziwego obrazu funkcjonowania stref mniejszych, działających w trudniejszych lokalizacjach. Pomimo prowadzenia działalności na tak niewielkim terenie w roku 2011 odczuwalna była poprawa sytuacji wśród inwestorów. Spółce udało się utrzymać dynamikę realizowanych projektów (wydano 6 zezwoleń), co przełożyło się pozytywnie na parametry dotyczące zatrudnienia i nakładów inwestycyjnych oraz na wynik finansowy Spółki. Zatrudnienie na terenie strefy na koniec 2011 r. wzrosło o 6,05% w porównaniu do roku 2010, natomiast poziom rzeczywiście poniesionych przez przedsiębiorców nakładów inwestycyjnych wzrósł o 7,49%. Także osiągnięty przez Spółkę w 2011 roku wynik finansowy zwiększył się o 64% w stosunku do roku 2010.

Iwona Krawczyk

Prezes Zarządu,
Kamiennogórska SSE

Spółka zanotowała wyjątkowo wysoką sprzedaż ze względu na dużą liczbę transakcji w obrocie nieruchomościami własnymi i osiągnęła rentowność dwucyfrową charakterystyczną dla naszej

firmy. W 2011 roku uzyskano przychody w wysokości prawie 48 mln PLN oraz wypracowano ponad 6 mln PLN zysku.

Piotr Wojacek,

Prezes Zarządu,
Katowicka SSE

Wynik ekonomiczny za 2011 rok jest odzwierciedleniem świadomej realizacji przyjętych założeń strategicznych. Funkcjonowanie strefy w obszarze Polski Północno-Zachodniej nakazuje obowiązkową cierpliwość w oczekiwaniu na decyzje inwestycyjne przedsiębiorców. Prowadzone rozmowy coraz częściej trwają latami, a samo przygotowanie projektu obarczone jest w obecnej chwili dużym ryzykiem ekonomicznym. Światowy kryzys w żaden sposób nie ułatwia podejmowania decyzji o inwestowaniu. W związku z taką sytuacją rynkową spółka podjęła decyzję o rozwoju nowych terenów, wydatkowała środki na rozbudowę infrastruktury technicznej oraz skupiła się na przygotowywaniu kolejnych działań marketingowych mających na celu doprowadzenie do końca prowadzonych rozmów inwestycyjnych i nawiązanie nowych. Specyfika prowadzonej działalności nie pozwala jednak na zbyt duży optymizm. Realnie rzecz ujmując, rok 2012 może się okazać zdecydowanie gorszy od 2011 i 2013.

Andrzej Kail,

Dyrektor ds. Marketingu,
Kostryńsko-Słubicka SSE

Od początku swojego istnienia KPT skutecznie łączy działalność parku technologicznego ze specjalną strefą ekonomiczną. Dlatego też w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej profil firm inwestycyjnych jest szczególny. Przeważają inwestorzy z branży IT i outsourcingowej, którzy nie generują wielkich nakładów inwestycyjnych i nie zajmują dużych

powierzchni w przeciwieństwie do wielkich zakładów przemysłowych. Strategia spółki zmierza w kierunku rozwoju infrastruktury parku technologicznego. Wiąże się z tym inwestycje, w tym trwająca obecnie budowa Małopolskiego Parku Technologii Informacyjnych. Należy podkreślić, że zadania realizowane przez KPT są w dużym stopniu finansowane ze środków UE, co wywiera bezpośredni wpływ na wyniki finansowe spółki. Przypominamy również, że Krakowski Park Technologiczny nie jest właścicielem terenów objętych statusem SSE. Z tego powodu nie możemy ponosić kosztów związanych z budową infrastruktury. Koszty z tym związane ponoszą gminy. Jednak KPT nie pozostawia ich bez wsparcia. Pomagamy władzom gminnym w pozyskiwaniu środków UE dostępnych na ten cel w ramach RPO. Warto również dodać, że pod koniec roku 2011 wydaliśmy 100 zezwoleń na działalność w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Tym samym już teraz wypełniliśmy założenia strategii spółki na lata 2009-2013.

Krzysztof Krzysztofiak,

Wiceprezes KPT,
Krakowska SSE

Rok 2011 okazał się pod wieloma aspektami lepszy od roku ubiegłego. Zdecydowanie poprawił się wynik finansowy Spółki – pomimo znacznych nakładów na budowę i konserwację infrastruktury technicznej. Pogorszenie się sytuacji gospodarczej w Europie nie wpłynęło negatywnie na zainteresowanie Legnicką SSE, co znalazło swoje odzwierciedlenie we wzroście liczby wydanych w tym roku (2012) zezwoleń. W dalszym ciągu będziemy się koncentrować na podniesieniu jakości naszych gruntów

³ Firma KPMG nie ingerowała w merytoryczną zawartość wypowiedzi, ograniczając się jedynie do skrótów i poprawek redakcyjnych

inwestycyjnych – zwłaszcza w obrębie podstrefy Komorniki-Miękinia – największego w Polsce jednolitego obszaru inwestycyjnego (prawie 500 ha), skupiającej uwagę dużych zagranicznych przedsiębiorstw.

dr Adam Grabowiecki

Prezes Zarządu,
Legnicka SSE

Należy stwierdzić, iż rok 2011 był kolejnym udanym rokiem dla Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W zakresie działalności statutowej ŁSSE S.A. pozyskała 22 projekty inwestycyjne, których parametry w zakresie nakładów inwestycyjnych i zatrudnienia nie były gorsze od okresów poprzednich. Na uwagę zasługuje fakt, iż dużą część wśród nich stanowiły projekty realizowane przez firmy, które od lat są związane z Łódzką SSE – m.in. Indesit Company Polska, Gillette Poland, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego, Ceramika Paradyż czy Correct. Godne zauważenia jest także to, iż udało się pozyskać dwa projekty z sektora nowoczesnych usług informatycznych, które realizowane będą w Łodzi przez spółki AMG.lab i Ericpol Telecom. Odnosząc się do wyniku finansowego Spółki i biorąc pod uwagę realizowane kapitałochłonne inwestycje infrastrukturalne, jesteśmy zadowoleni, iż wynik finansowy został utrzymany na poziomie zbliżonym do tego z roku 2010.

Tomasz Sadzyński,

Prezes Zarządu,
Łódzka SSE

Można ocenić, że w 2011 r. utrzymany został stabilny trend rozwoju Mieleckiej SSE. Część projektów to inwestycje rozumiane jako udzielenie kolejnych zezwoleń przedsiębiorcom już działającym w strefie (około 30% liczby udzielonych ogółem zezwoleń w 2011 r.). Mniej satysfakcjonująca

jest liczba pozyskanych BIZ, tj. zezwoleń udzielonych przedsiębiorcom zagranicznym. W ubiegłym roku nie odnotowaliśmy również udzielenia zezwolenia na duży projekt. Z punktu widzenia rozwoju strefy i regionu bardzo pozytywną wartością jest dynamika (11,3%) zmiany liczby miejsc pracy, mimo kryzysu nadal negatywnie wpływającego na rozwój niektórych sektorów wytwarzania. W naszej ocenie na wyniki ekonomiczno-finansowe strefy miał i ma wpływ stan niepewności i wynikająca stąd ostrożność, z jaką wielu inwestorów podeszło do myśli o poważniejszym zaangażowaniu inwestycyjnym, spowodowana brakiem decyzji w zakresie przedłużenia okresu funkcjonowania stref w Polsce. Dotyczy to przede wszystkim dużych projektów, które mogłyby zostać uruchomione przez inwestorów zagranicznych.

Mariusz Błędowski,

Dyrektor Oddziału ARP w Mielcu,
Mielecka SSE

Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna stwarza atrakcyjne warunki do inwestowania pomimo kryzysu. Dowodem na to jest między innymi fakt, iż w roku 2011 zaufało nam 10 nowych przedsiębiorców, którzy zamierzają zrealizować inwestycje o wartości przekraczającej 337 mln zł. Należy podkreślić, że nakłady inwestycyjne poniesione przez naszych inwestorów przekroczyły w 2011 roku 7 mld zł. Poddając analizie efektywność inwestycyjną PSSE, należy wyraźnie zaznaczyć, że w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej dominują duże inwestycje produkcyjne, czego wyrazem jest relatywnie niewielka liczba wydanych zezwoleń na 1 ha powierzchni, a także liczba miejsc pracy na 1 ha powierzchni wykorzystanej. Odnosząc się do zmiany wyniku finansowego, warto podkreślić, że rok 2011 nie odbiegał od standardów. Na ponadstandardowym poziomie natomiast ukształtował się

wynik finansowy z roku 2010. Jako zarządzający Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną, dokładamy wszelkich starań, aby zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną terenów, na których jesteśmy obecni. Powzięte w poprzednich latach decyzje o realizacji innowacyjnego projektu biznesowego, jakim jest utworzenie Bałtyckiego Portu Nowych Technologii na terenach po dawnej Stoczni Gdynia, mają się przyczynić do rozwoju przedsiębiorczości na Pomorzu. W 2011 roku oddaliśmy do użytku kolejny budynek Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego, w którym oferowane są nowoczesne powierzchnie technologiczno-biurowe wyposażone w infrastrukturę teleinformatyczną.

Teresa Kamińska,

Prezes Zarządu,
Pomorska SSE

Dynamika wzrostu liczby zezwoleń w 2010-2011 nie jest największa, a liczba zezwoleń wydanych w 2011r. jest średnią osiąganą na przestrzeni ostatnich lat. Przyrost miejsc pracy uważamy za racjonalny i proporcjonalny w stosunku do poprzednich lat. Poczyniliśmy starania o poszerzenie obszaru strefy. Dynamika zagospodarowania obszaru strefy nie jest zadowalająca, ale stworzone zostały podstawy do jej zwiększenia.

Wojciech Kierwajtyś,

Wiceprezes Zarządu,
Ślupska SSE

Cieszy nas poprawa sytuacji finansowej Spółki w roku minionym oraz wzrost liczby miejsc pracy w obszarze strefy pomimo narastających oznak kryzysu. W roku 2011 SSE Starachowice zmieniła swoje granice i w związku z tym

zmienił się stopień zagospodarowania obszarów, więc porównywanie poziomu zagospodarowania pomiędzy rokiem 2010 a 2011 w tej sytuacji nie jest miarodajne. Odnosząc się do danych dotyczących nakładów na infrastrukturę, ponownie podkreślamy, że nasza strefa jest dobrze wyposażona w infrastrukturę (patrz raporty KPMG 2008, 2009 i 2010). W związku z tym nie wymaga ze strony zarządzającego jak i przedsiębiorców, ponoszenia wysokich nakładów. Jako zarządzający, staramy się włączać w obszar strefy tereny przygotowane pod inwestycje przez ich właścicieli (w tym np. gminy). Zdecydowanie skraca to okres inwestycyjny i podnosi atrakcyjność oferowanych nieruchomości. Informujemy, że gmina Kielce poniosła wielomilionowe nakłady na budowę Kieleckiego Parku Technologicznego w nowo utworzonej podstrefie.

Zarząd,
Starachowicka SSE

Spółka w roku 2011 przełamała tendencję pogarszających się wyników, rejestrując ich poprawę o ok. 30%. Osiągnięcie wyniku w pełni zadowalającego akcjonariuszy nastąpi pod koniec 2012 roku. Rok 2011 przyniósł wzrost wszystkich istotnych wyznaczników określających misję spółki. Wydaliśmy więcej zezwoleń, nastąpił przyrost miejsc pracy i inwestycji. Spółka pod tym względem przynosi społecznościom lokalnym swoistą dywidendę społeczną, pomniejszając obszary bezrobocia i aktywizując gospodarczo regiony, które tego najbardziej potrzebują. Jest to powód do dobrej oceny tego roku, zważywszy na fakt, w jak trudnych warunkach przyszło nam funkcjonować.

Wojciech Kierwajtyś,
Wiceprezes,
Suwalska SSE

Oceniam wyniki TSSE jako bardzo pozytywne – aż 11 wskaźników jest o ponad 25% wyższych od średniej, a tylko jeden parametr, tj. nakłady inwestycyjne na jedno miejsce pracy, jest niższy od przeciętnych strefowych. TSSE wciąż utrzymuje stosunkowo wysoką dynamikę wzrostu liczby zezwoleń i zmiany nakładów inwestycyjnych, jednakże obserwujemy tendencję do generowania projektów o stosunkowo niskich parametrach zatrudnieniowych. Zarządzający TSSE osiągnął również dobre wyniki finansowe z prowadzonej działalności, co pozwala z optymizmem oceniać plany rozwojowe strefy tarnobrzeskiej w kolejnych latach działalności.

Marek Indyk,
Dyrektor ARP S.A.,
Tarnobrzaska SSE

W porównaniu z 2010 r. w 2011 r. odnotowaliśmy zmniejszenie współczynnika nakładów inwestycyjnych, ale zdecydowany wzrost współczynnika zatrudnienia. Można to zinterpretować brakiem nowych inwestycji związanych z dużymi przedsiębiorcami (powodem tego może być m.in. słabsza infrastruktura drogowa naszego regionu). Większość inwestycji prowadzonych jest przez lokalne firmy, które nie angażują znacznych środków na inwestycje, ale tworzą nowe miejsca pracy. W naczynym stopniu zwiększył się współczynnik nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę – znacznie przewyższa on średnią krajową. To pokazuje pracę strefy, samorządów nad zwiększeniem atrakcyjności terenów inwestycyjnych.

Marcin Kuchciński,
Dyrektor Departamentu
Pozyskiwania Inwestorów,
Warmińsko-Mazurska SSE

7

SSE w ocenie działających na ich terenie przedsiębiorstw

Badanie wśród inwestorów SSE przedstawia subiektywną ocenę stref z punktu widzenia funkcjonujących na ich terenie przedsiębiorstw.

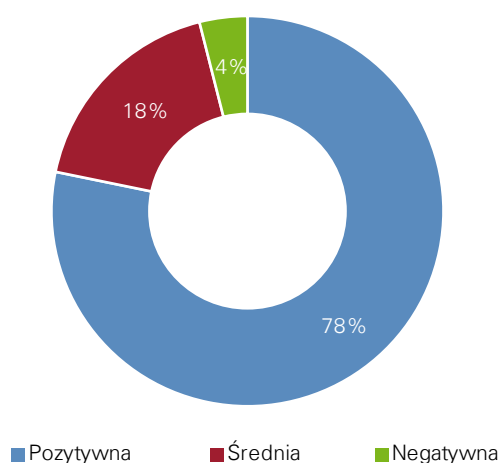
7.1. Ocena funkcjonowania SSE oraz obecnej sytuacji inwestorów

Jak co roku zwróciliśmy się do przedsiębiorstw działających na terenie specjalnych stref ekonomicznych z prośbą o subiektywną ocenę funkcjonowania swojej strefy w pięciostopniowej skali („bardzo dobrze”, „dobrze”, „średnio”,

„słabo”, „bardzo słabo”). Dwie pierwsze odpowiedzi zostały włączone do kategorii oceny pozytywnej, natomiast dwie ostatnie do negatywnej.

W tym roku o 4 punkty procentowe mniej respondentów pozytywnie oceniło działalność specjalnych stref ekonomicznych (78%). Zmniejszył się również udział firm negatywnie oceniających funkcjonowanie SSE. Tylko 4% ankietowanych negatywnie oceniło ich działalność, podczas gdy w ubiegłorocznym badaniu było ich 7%.

Subiektywna ocena funkcjonowania stref przez inwestorów

N=190

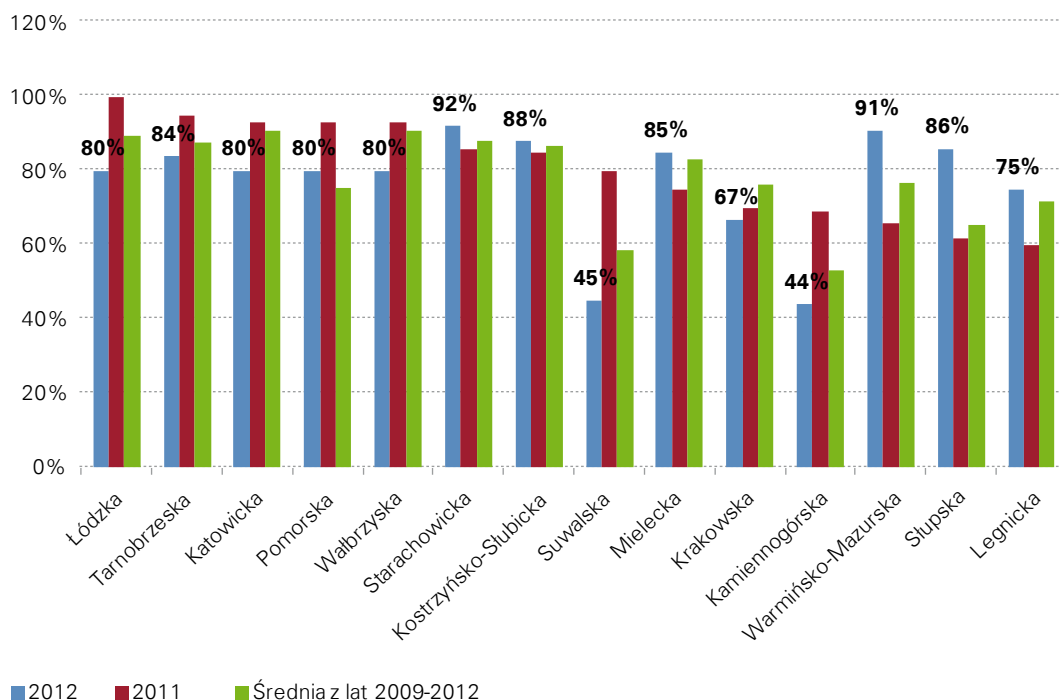
Źródło: KPMG w Polsce

Analizując oceny inwestorów w poszczególnych strefach, widać, że wyniki różnią się od ubiegłorocznych. Żadna ze stref nie została oceniona pozytywnie przez wszystkich przebadanych inwestorów. W ubiegłym roku udało się

to Łódzkiej SSE. W 2012 roku najwięcej pozytywnych ocen otrzymały strefy: starachowicka (92%) i warmińsko mazurska (91%). Najmniej pozytywnych ocen otrzymały strefy: kamiennogórska (44%) oraz suwalska (45%).

Osiem przebadanych stref wypadło gorzej niż w roku ubiegłym, natomiast sześć poprawiło swoją pozycję. Biorąc pod uwagę średnią ocen inwestorów z ostatnich lat (2009-2012), najwyższe oceny uzyskują strefy: łódzka, wałbrzyska i katowicka.

Pozytywna ocena funkcjonowania stref przez inwestorów w poszczególnych SSE

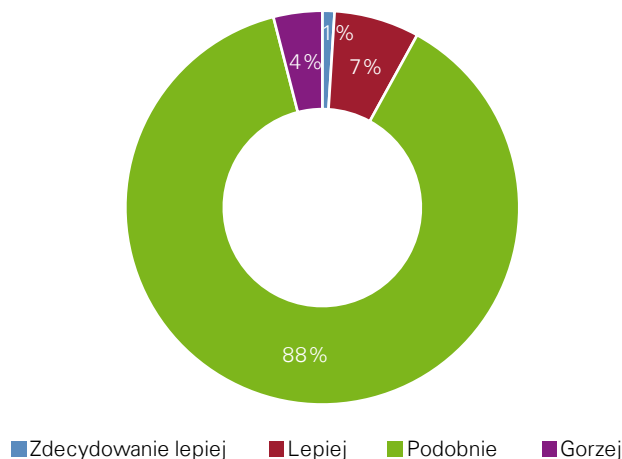
N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Aż 88% badanych firm (tyle samo co w roku 2011) stwierdziło, że ocenia strefę na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Natomiast 8% odpowiedziało, że ocenia ją lepiej lub zdecydowanie lepiej. Odsetek respondentów udzielających takich odpowiedzi zmalał o 2 punkty procentowe w porównaniu z rokiem 2011.

Jedynie 4% respondentów uznało, że jego SSE funkcjonuje gorzej niż rok wcześniej, a żadna z badanych firm nie odpowiedziała: „zdecydowanie gorzej”.

W porównaniu do poprzedniego roku, jak obecnie oceniacie Państwo strefę, w której działacie?

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Inwestorzy, w większości przypadków, zgodnie twierdzą, że na przestrzeni lat atrakcyjność inwestowania w SSE nie uległa większym zmianom. Natomiast dla co dziesiątego inwestora atrakcyjność SSE w Polsce w dalszym ciągu rośnie. Niewiele większa grupa respondentów (11%) uważa, że formuła SSE w Polsce już się wyczerpała. Świadczyć to może o silnym przyzwyczajeniu przedsiębiorstw do formy wspierania ich działalności w SSE.

Inwestorzy funkcjonujący w SSE zostali również zapytani o ogólną ocenę sytuacji swojej firmy. Ocenę bardzo dobrą wystawiło sobie 13% respondentów, a ponad połowa przedsiębiorstw biorących udział w badaniu oceniła sytuację jako dobrą. Dwadzieścia dwa procent ankietowanych w 2012 roku uważa, że ich sytuacja jest przeciętna, według 8% jest zła, a 2% twierdzi, że bardzo zła. Zatem ogólnie kondycja firm działających na terenie SSE jest dobra. Inwestorzy uzbrojeni w swoje doświadczenia i przemyslenia dotyczące funkcjonowania SSE zostali zapytani o hipotetyczną sytuację dotyczącą umiejscowienia swojej inwestycji na obecnym terenie SSE, w sytuacji gdyby jej tam nie było. Największa grupa respondentów (42%) raczej nie zdecydowałaby się na ulokowanie swojego przedsiębiorstwa na obecnym obszarze, gdyby nie fakt istnienia na nim specjalnej strefy ekonomicznej.

Natomiast 15% ankietowanych twierdzi, że z pewnością nie podjęłoby takiej decyzji. Z kolei 40% uważa, że byłoby skłonni do zainwestowania na obszarze SSE i aż 7% inwestorów jest pewnych podjęcia takiej decyzji.

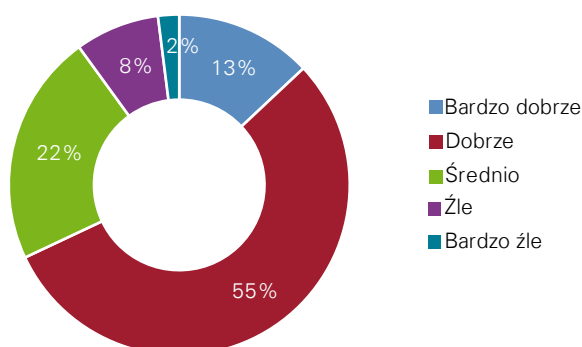
Jak zmieniła się, w Państwa opinii, atrakcyjność inwestowania w SSE w Polsce na przestrzeni ostatniej dekady?

N= 190

Źródło: KPMG w Polsce

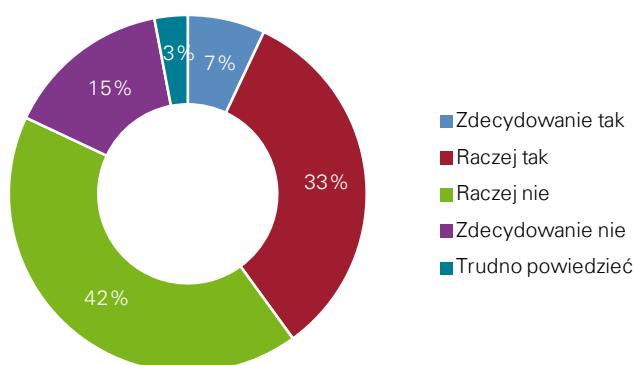
Jak oceniacie Państwo obecną sytuację Państwa firmy?

N= 190

Źródło: KPMG w Polsce

Gdyby w obecnej lokalizacji Państwa firmy nie istniała specjalna strefa ekonomiczna, czy podjęliby Państwo decyzję o inwestycji w tym miejscu?

N= 190

Źródło: KPMG w Polsce

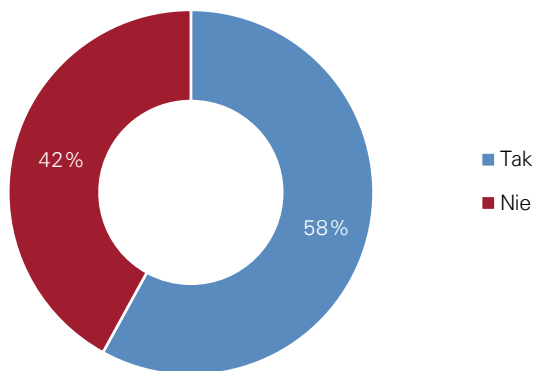
7.2 Przyszłość SSE

Ustawa o specjalnych strefach ekonomicznych ma obowiązywać w Polsce do końca 2020 roku. W ostatnim czasie dużo uwagi poświęca się potrzebie przedłużenia okresu ich funkcjonowania. Z przeprowadzonych przez KPMG analiz wynika, że okres zwrotu z inwestycji w wielu przypadkach jest dłuższy niż 9 lat. Dlatego też wielu potencjalnych inwestorów, znając takie realia, nie decyduje się na inwestycje w strefach.

Pomimo to badani przez nas przedsiębiorcy są optymistami w kwestii potencjalnych inwestycji na terenie SSE w ciągu najbliższych 2-3 lat. Ponad połowa (58%) respondentów rozważa nowe inwestycje w SSE. Stanowi to o 3 punkty procentowe więcej firm niż w 2011 roku.

Inwestorzy zapytani o skłonność do inwestycji przy założeniu, że SSE będą funkcjonować do 2026 roku, wykazali się jeszcze większym zainteresowaniem. Przy wydłużeniu okresu funkcjonowania stref o 6 lat, odsetek firm planujących inwestycje wzrósł do 73%. Jak wynika z analiz KPMG, wydłużenie okresu funkcjonowania stref o 6 lat mogłoby spowodować łączny wzrost nakładów inwestycyjnych nawet o 40 mld zł.

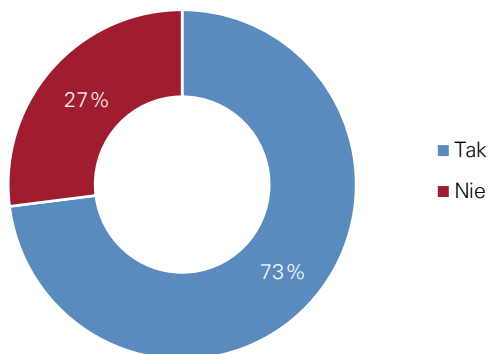
Czy planują Państwo nowe inwestycje na terenie tej lub innej specjalnej strefy ekonomicznej w ciągu najbliższych 2-3 lat?

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Gdyby wiedzieli Państwo dzisiaj, że specjalne strefy ekonomiczne będą funkcjonowały do 2026 roku, czy planowałiby Państwo nowe inwestycje na ich terenie?

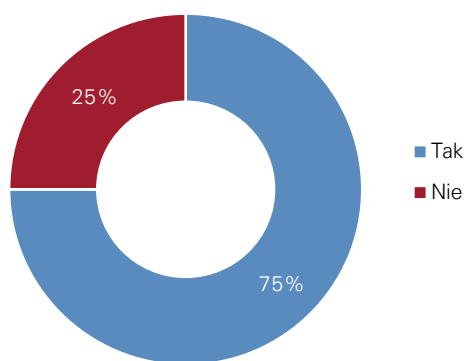

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

W tym roku posunęliśmy się o krok dalej i zapytaliśmy inwestorów o plany inwestycyjne w sytuacji bezterminowego funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych. Okazało się, że 3 na 4 przedsiębiorstwa zadeklarowały chęć inwestowania w przedstawionej powyżej sytuacji. To zaledwie o 2 punkty procentowe więcej niż w sytuacji wydłużenia działalności SSE do 2026 roku. Świadczy to o tym, że inwestorzy mają określony horyzont czasowy dla swoich inwestycji i to, co się dzieje po jego przekroczeniu, nie ma znaczenia z punktu widzenia ich planów inwestycyjnych.

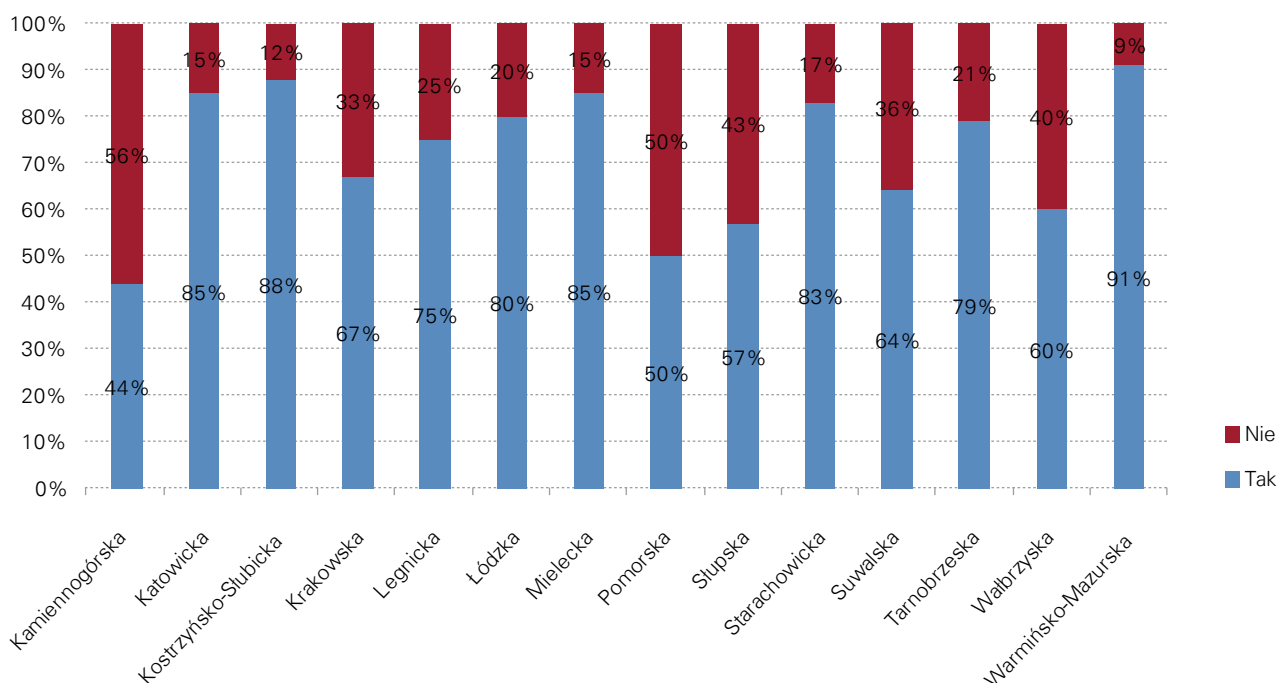
Czy gdyby wiedzieli Państwo dzisiaj, że specjalne strefy ekonomiczne będą funkcjonowały bez ograniczeń czasowych, czy planowałoby Państwo nowe inwestycje?

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Gdyby wiedzieli Państwo dzisiaj, że specjalne strefy ekonomiczne będą funkcjonowały bez ograniczeń czasowych, planowałoby Państwo nowe inwestycje?

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Najbardziej chętne do nowych inwestycji w sytuacji bezterminowego funkcjonowania SSE są przedsiębiorstwa z Warmińsko-Mazurskiej SSE. Aż 91 % wyraziło taką chęć. Ponad 80 % chcących inwestować w omawianej sytuacji

jest również w strefach: katowickiej, kostryńsko-słubickiej, łódzkiej, mieleckiej oraz starachowickiej.

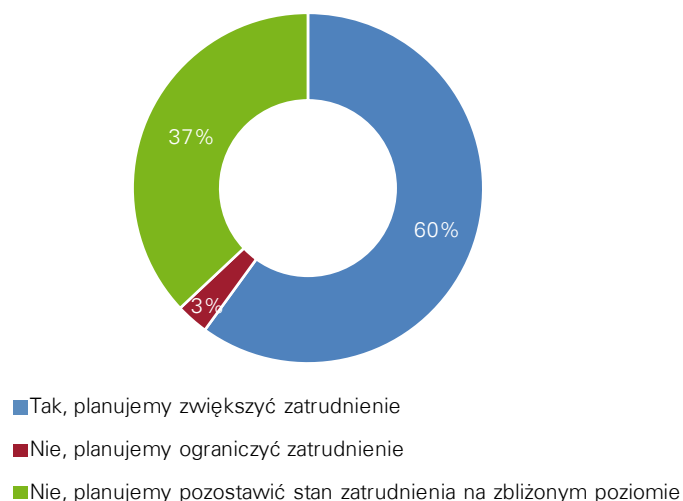
Najmniej entuzjastycznie do przedstawionej propozycji

podeszły przedsiębiorstwa ze stref: kamienogórskiej (44%), pomorskiej (50%) oraz słupskiej (57%). Kamienogórska SSE jest jedyną, w której przeczące odpowiedzi przeważały.

W tym roku postanowiliśmy zapytać inwestorów również o plany dotyczące zmiany liczby osób zatrudnianych przez nich w strefie, w której działają. Aż 60% respondentów planuje zwiększyć zatrudnienie w ciągu najbliższych 2-3 lat. Z kolei 37% nie planuje zmieniać poziomu zatrudnienia, a 3% ma w planach ograniczenie liczby osób pracujących na terenie strefy.

Największy wzrost w zatrudnieniu w ciągu najbliższych 2-3 lat planowany jest na terenie stref: krakowskiej, kamiennogórskiej oraz legnickiej. Z kolei największa redukcja planowana jest w Suwalskiej SSE. W tej strefie aż 19% firm biorących udział w badaniu zadeklarowało ograniczenie zatrudnienia w ciągu najbliższych 2-3 lat.

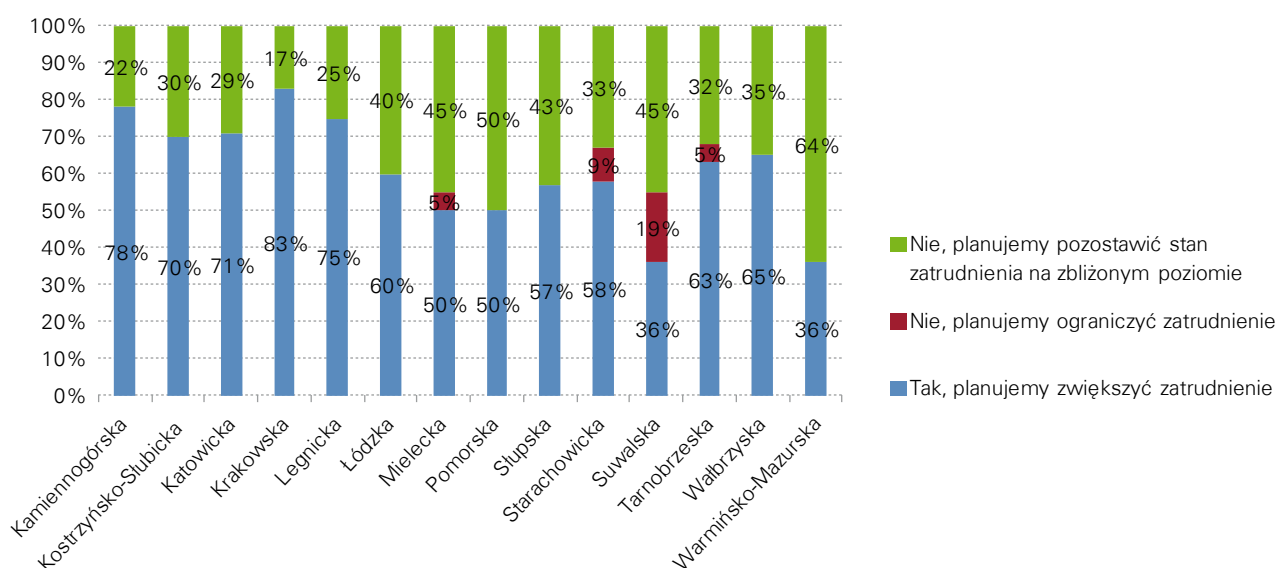
Czy planują Państwo zwiększyć zatrudnienie w strefie, w której działa Państwa firma w ciągu najbliższych 2-3 lat?

N=190

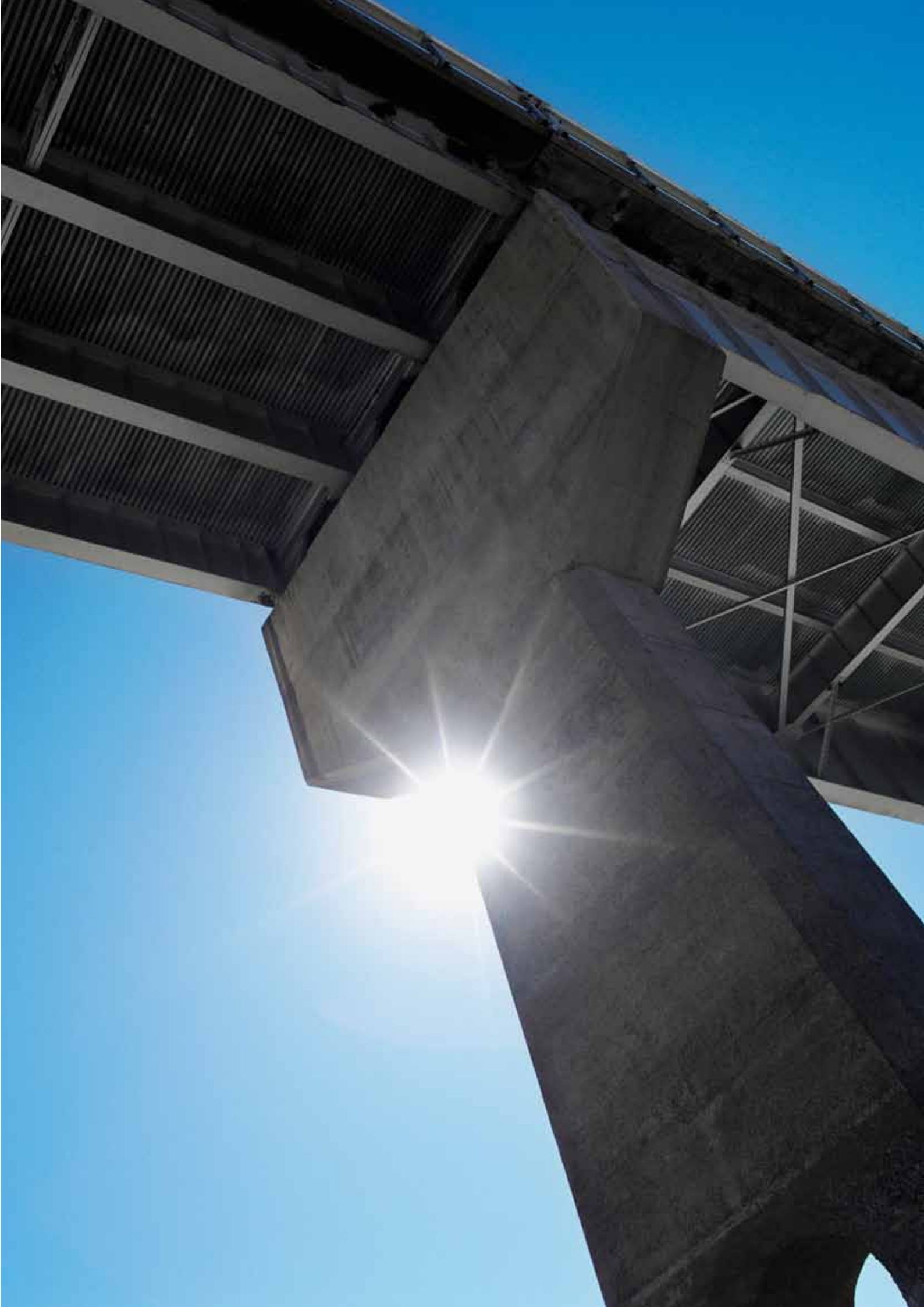
Źródło: KPMG w Polsce

Prognozowane zmiany zatrudnienia w SSE w ciągu najbliższych 2-3 lat

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

8

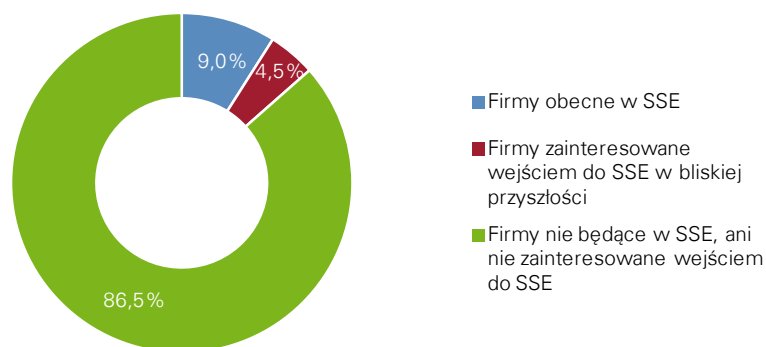
SSE w opinii polskich firm przetwórstwa przemysłowego

Równoległe z badaniem inwestorów działających w SSE przeprowadzone zostało badanie mające na celu poznanie planów inwestycyjnych polskich producentów. Badanie objęło reprezentatywną próbę 308 firm z branży przetwórstwa przemysłowego zatrudniających powyżej 49 osób.

Blisko co dziesiąta przebadana firma (9%) jest już obecna w specjalnej strefie ekonomicznej, a grupa 4,5% rozważa wejście do jednej z SSE w niedalekiej przyszłości. Dane te należy interpretować ostrożnie, raczej jako przejaw zainteresowania strefami

jako formą wsparcia inwestycji, niż rzeczywiste plany wejścia do SSE. Ponad 86% badanych producentów nie działa w SSE, ani nie jest zainteresowana wejściem do niej w najbliższej przyszłości.

Deklarowana obecność firm produkcyjnych w SSE ogółem

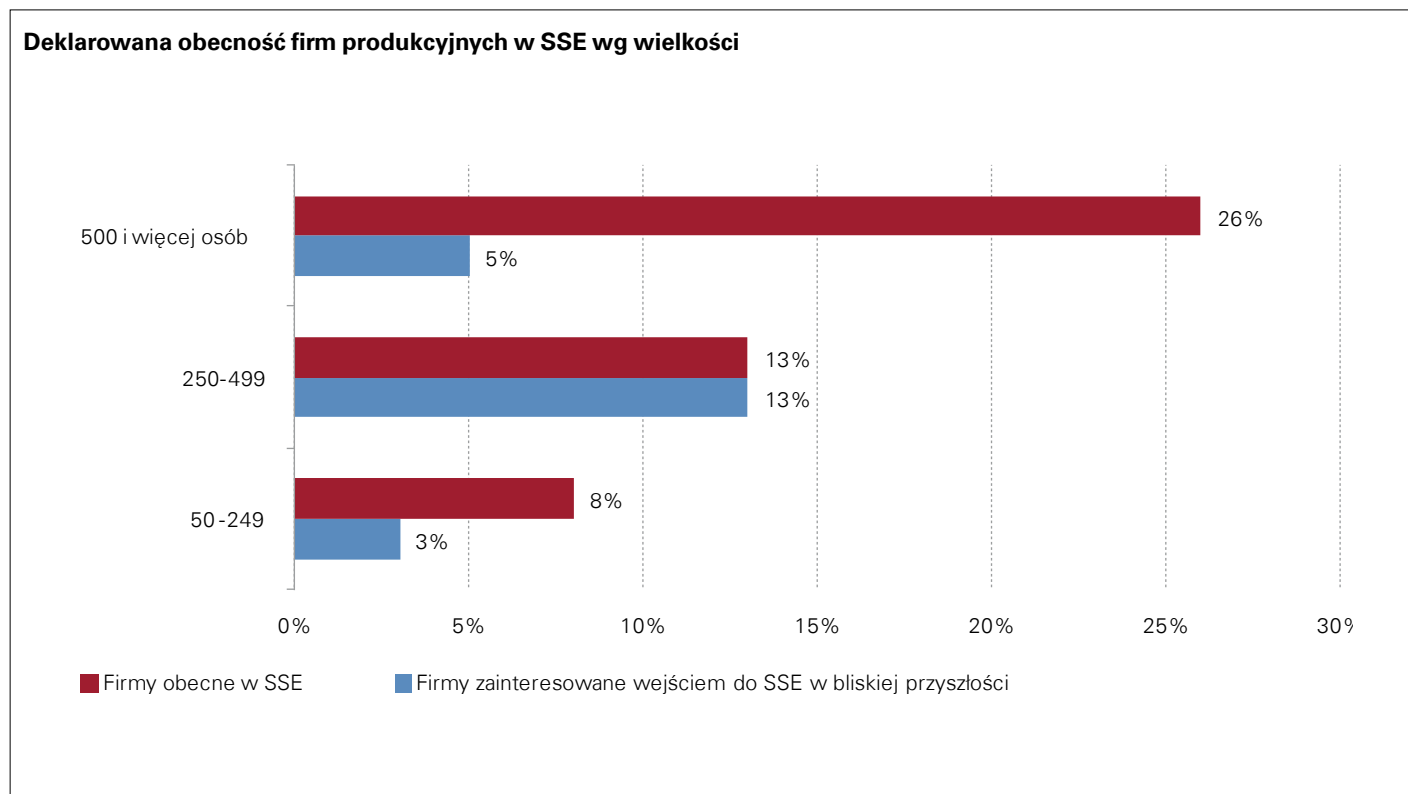

N=308

Źródło: KPMG w Polsce

Z przeprowadzonego badania wynika, że im większa firma, tym większe prawdopodobieństwo, że jest obecna w SSE. Spośród przedsiębiorstw zatrudniających ponad 500 pracowników aż co czwarte (26%) działa na terenie strefy. W przypadku firm o zatrudnieniu 250-499 osób obecnych w SSE jest już tylko 13%, z kolei wśród firm zatrudniających 50-249 osób – jedynie 8%. W przypadku średnich

(50-249 zatrudnionych) i największych przedsiębiorstw (powyżej 500 zatrudnionych) zainteresowanie wejściem do SSE planuje odpowiednio 3% i 5% firm. Inna jest sytuacja w przypadku dużych przedsiębiorstw (250-499 zatrudnionych). Badanie wskazuje, że aż 13% z nich jest zainteresowanych wejściem do strefy w najbliższej przyszłości.

N=308

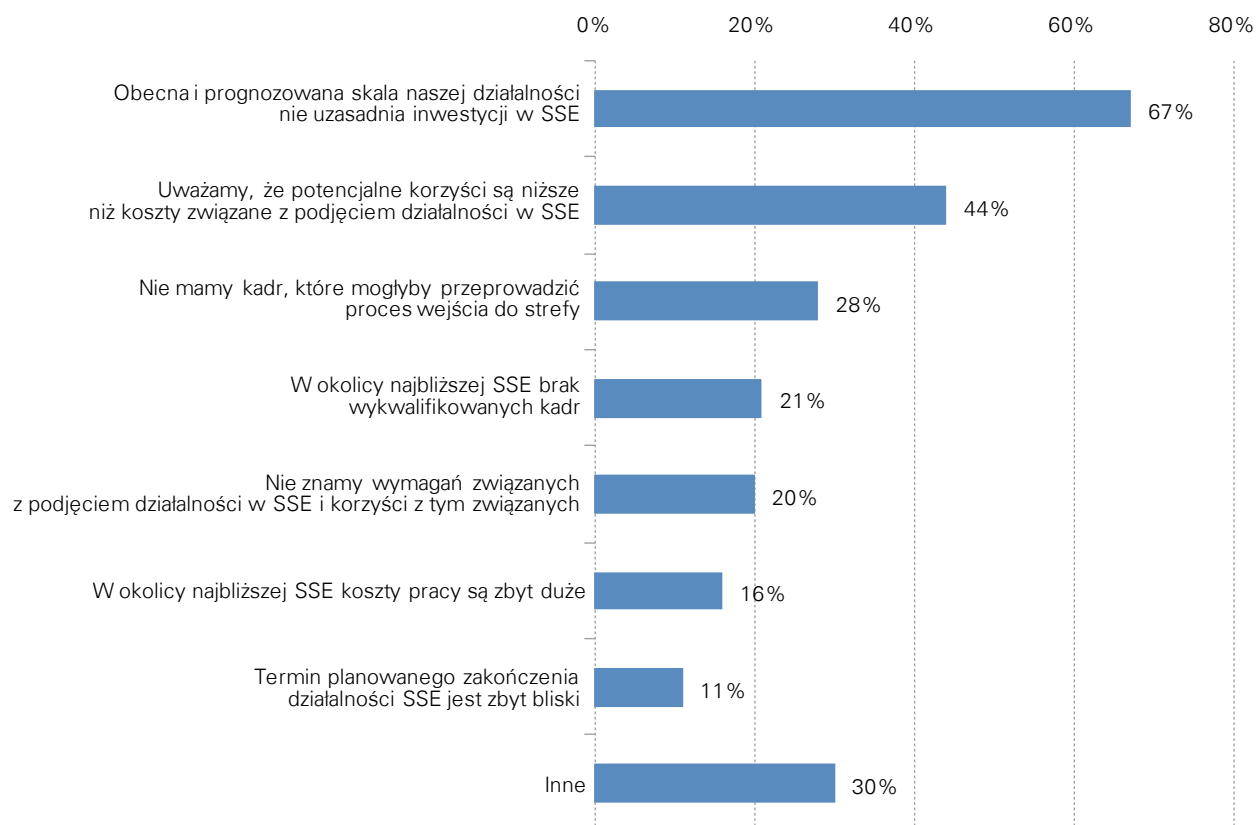
Źródło: KPMG w Polsce

Firmy, które ani nie są obecne w SSE, ani nie rozważają przystąpienia do SSE w najbliższym czasie, zostały poproszone o wskazanie przyczyn takiej decyzji. Najwięcej, bo aż 2/3 z nich, za przyczynę podało skalę działalności firmy, która nie uzasadnia inwestycji w SSE. Inną często pojawiającą się

odповідzią (44%) było przekonanie, że koszty przystąpienia do SSE przerastają korzyści. Najczęściej pojawiającymi się odpowiedziami w sytuacji, gdy przyczyna była inna niż odpowiedzi zaproponowane przez KPMG, była lokalizacja strefy, niechęć do zmiany swojej siedziby oraz brak

strefy w pobliżu ich obecnej lokalizacji. Co ciekawe, termin planowanego zakończenia działalności SSE jako powód nieobecności firmy w strefie /braku zainteresowania inwestycją w strefie, wskazał jedynie co dziesiąty respondent.

Przyczyny nieobecności przedsiębiorstw w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

N=308. Można było wskazać kilka opcji.

Źródło: KPMG w Polsce

9

Analiza konkurencyjności SSE i innych instytucji wsparcia inwestora na terenie krajów Europy Środkowo-Wschodniej

Tegoroczną edycję badania postanowiliśmy rozszerzyć o analizę konkurencyjności SSE i innych instytucji wsparcia inwestora na terenie krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Zapytaliśmy inwestorów z polskich SSE czy przed podjęciem decyzji o inwestowaniu w strefie przeanalizowali takowe możliwości za granicami Polski. O wypowiedź na powyższy temat poproszono także przedstawicieli zarządów polskich SSE.

9.1 Inwestorzy i zarządy stref o SSE w krajach Europy Środkowo-Wschodniej

Konkurowanie w coraz bardziej złożonej rzeczywistości biznesowej wymaga od przedsiębiorstw poszukiwania optymalnych miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej. W dobie globalizacji wybory te nie są

ograniczone jedynie do rodzimego kraju. Ogromny potencjał na inwestycyjnej mapie świata mają również inne kraje Europy Środkowo-Wschodniej.

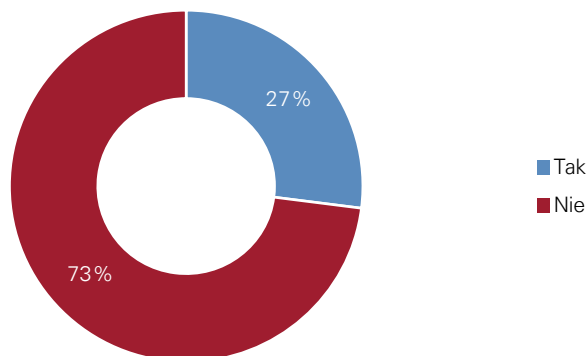
W tegorocznym badaniu inwestorzy zostali zapytani o to, czy dokonali analizy możliwości inwestycyjnych w innych krajach europejskich. Jedynie co czwarty przedsiębiorca zadeklarował, że przed podjęciem decyzji o inwestycji w polskich SSE przeanalizował uwarunkowania panujące w specjalnych strefach ekonomicznych w innych krajach.

Inwestorzy zapytani zostali również o konkurencyjność zagranicznych specjalnych stref ekonomicznych w porównaniu z warunkami panującymi w Polsce. Według 11 % badanych przedsiębiorstw warunki inwestycyjne oferowane za granicami Polski są korzystniejsze. Z kolei zdaniem aż 19% respondentów ma miejsce sytuacja odwrotna i w ich opinii to warunki oferowane przez polskie SSE są korzystniejsze. Natomiast aż 70% ankietowanych nie było w stanie udzielić odpowiedzi na to pytanie, co w głównej mierze może wynikać z faktu, że bardzo duża część badanych przedsiębiorstw w ogóle nie analizowała takich możliwości.

Analogiczne pytania zostały zadane zarządom specjalnych stref ekonomicznych. Praktycznie wszystkie zarządy, z wyjątkiem jednego, analizowały uwarunkowania funkcjonowania inwestorów w specjalnych strefach ekonomicznych w innych krajach.

Zarządy SSE zgodnie twierdzą, że specjalne strefy ekonomiczne w Polsce posiadają wiele cech, które stanowią o ich przewadze nad strefami zagranicznymi. Dużym atutem jest lokalizacja naszego kraju w centrum Europy. Daje nam ona strategiczną pozycję rynkową i pozwala na szeroko rozwiniętą wymianę towarową. Kolejną zaletą jest ogólna sytuacja gospodarcza Polski, która umożliwia funkcjonowanie w stabilnym otoczeniu społeczno-ekonomicznym. Jedną z zalet specjalnych stref ekonomicznych w Polsce jest dostęp do wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników, a także ich wysoka jakość pracy. Specjalne strefy ekonomiczne funkcjonujące na terenie Polski oferują inwestorom przede wszystkim korzystne i dłuższe ulgi podatkowe oraz przejrzyste przepisy prawne. Istnieje również możliwość łączenia pomocy publicznej z funduszami UE oraz grantami rządowymi.

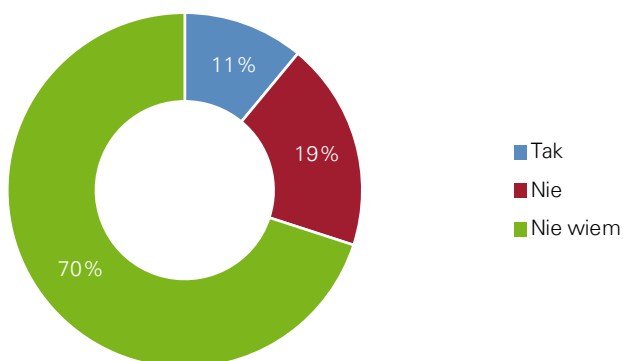
Czy przed podjęciem decyzji o inwestycji w strefie analizowali Państwo uwarunkowania panujące w specjalnych strefach ekonomicznych w innych krajach?

N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Czy z Państwa perspektywy specjalne strefy ekonomiczne w innych krajach sąsiadujących z Polską są obecnie atrakcyjniejsze pod kątem inwestycji niż Polska?

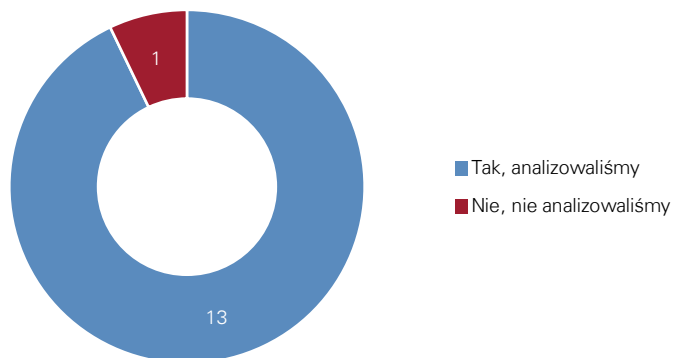
N=190

Źródło: KPMG w Polsce

Osiem SSE ocenia warunki inwestycyjne oferowane w polskich strefach ekonomicznych jako atrakcyjne w porównaniu ze strefami w innych krajach. Pięć specjalnych stref ekonomicznych jest odmiennego zdania. Jedna ze stref z uwagi na nieanalizowanie tego tematu nie wyraziła swojego zdania.

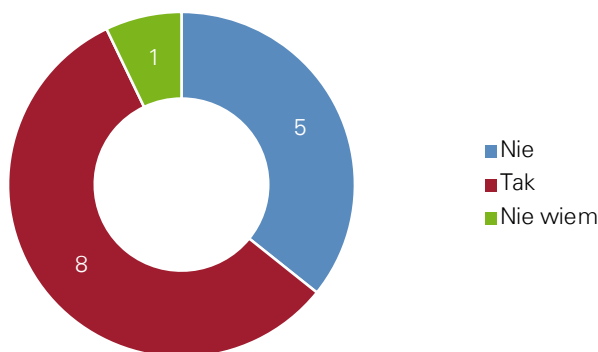
Według zarządów SSE zmiany, jakie powinny zostać wprowadzone, aby zwiększyć konkurencyjność polskich SSE względem specjalnych stref ekonomicznych w innych krajach, to przede wszystkim zlikwidowanie ograniczenia czasowego funkcjonowania stref i wydawanie terminowych zezwoleń zróżnicowanych terytorialnie w zależności od PKB danego regionu. Pomyśleć należałoby również nad usprawnieniem procesu rozszerzania granic SSE i dostosowania systemu zachęt inwestycyjnych dla branży BPO/ITO. Ważną kwestią jest również usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami regionalnymi odpowiedzialnymi za obsługę inwestora oraz stworzenie spójnej polityki między sąsiadującymi strefami. Zarządy niektórych stref wskazały również na wprowadzenie możliwości transferu technologii ze spółek strefowych do podmiotów działających w otoczeniu specjalnych stref ekonomicznych, dzięki czemu przedsiębiorstwo strefowe ponoszące koszty z tytułu zakupu nowych technologii, które następnie przekazuje poza strefę, mogłoby wliczyć je w koszty pomocy publicznej. Niektóre strefy wskazały również na konieczność poprawy infrastruktury drogowej.

Czy analizowali Państwo uwarunkowania funkcjonowania inwestorów w specjalnych strefach ekonomicznych w innych krajach? (wg zarządów SSE)

Źródło: KPMG w Polsce

Czy, według Państwa, polskie specjalne strefy ekonomiczne są atrakcyjne dla inwestora w porównaniu ze strefami w innych krajach? (wg zarządów SSE)

Źródło: KPMG w Polsce

9.2 Specjalne strefy ekonomiczne na terenie wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej

W celu dokonania pełniejszej oceny skali oraz wyników działalności specjalnych stref ekonomicznych w Polsce zdecydowaliśmy się na porównanie polskich SSE z podobnymi obszarami w wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Na potrzeby analizy przeprowadzono badanie ankietowe skierowane do instytucji odpowiedzialnych za wsparcie inwestycji w danym kraju oraz do lokalnych praktyk KPMG. Pytania odnosiły się do funkcjonowania w danym kraju specjalnych stref ekonomicznych rozumianych jako wydzielone, niezamieszkałe części terytorium kraju, w których działalność

gospodarcza może być prowadzona na preferencyjnych warunkach określonych na mocy lokalnego prawa.

Odpowiedzi respondentów wyraźnie wskazują, że zarówno profil prawny i operacyjny polskich SSE, jak i skala ich działalności są wyjątkowe w skali całej Europy Środkowo-Wschodniej. Specjalne strefy ekonomiczne zbliżone pod względem statusu prawnego do polskich działają jedynie na Litwie i Łotwie, przy czym w każdym z tych krajów aktywnie działają jedynie po dwie strefy. Na Litwie pozostałe pięć stref nie rozpoczęło jeszcze działalności, zaś na Łotwie pozostałe dwie mają bardziej charakter wolnych obszarów celnych. Wolne obszary celne w rozumieniu prawa UE, pełniące podobne funkcje jak polskie SSE, funkcjonują także w Estonii (4) i Rumunii (6).

W pozostałych większych krajach regionu (Bułgaria, Węgry, Słowacja, Czechy) nie funkcjonują ani SSE, ani obszary o zbliżonym charakterze. Nie oznacza to oczywiście braku systemowych rozwiązań regionalnego

wsparcia inwestycji. Przykładem są Czechy, w których funkcjonują rozbudowane instrumenty wsparcia inwestorów, obejmujące w szczególności zwolnienia z podatku dochodowego uzależnione od regionu, w którym realizowana jest inwestycja i wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych. Rozbudowany system pomocy publicznej skierowany do inwestorów funkcjonuje także na Słowacji.

W porównaniu z krajami, w których funkcjonują SSE lub zbliżone obszary, Polska może pochwalić się zdecydowanie największą skalą inwestycji. Zarówno liczba inwestorów, utworzonych miejsc pracy, jak i wartość inwestycji jest wielokrotnie większa niż w jakimkolwiek innym kraju regionu. Obszary na których dostępne są zwolnienia są także znacznie bardziej rozbudowane pod względem zasięgu geograficznego, z siatką stref i podstref obejmującą znaczącą część kraju.

SSE w Europie Środkowo-Wschodniej						Bulgaria, Węgry, Słowacja, Czechy
Polska		Rumunia	Litwa	Łotwa	Estonia	
Liczba SSE	14 specjalnych stref ekonomicznych	6 (wolne obszary celne Giurgiu, Galati, Curticci Arad, Braila, Sulina, Constanta Sud si Basarabi)	7 (specjalne strefy Klaipėda, Kaunas, Akmenė, Kėdainiai, Marijampolė, Panevėžys, Šiauliai), z czego 5 ostatnich nie rozpoczęło jeszcze działalności	4 (wolne porty Ryga i Ventspils, specjalne strefy Rzeknes i Liepājas)	4 (wolne obszary celne Sillamäe, Muuga, Paldiski, Valga)	
Powierzchnia	15 045 ha	801,8 ha	1 519 ha	13 693 ha	Okolo 750 ha	
Liczba zezwoleń	1 466	371 ⁽²⁾ / ⁽³⁾	37 ⁽³⁾	60 ⁽³⁾	b.d.	
Inwestorzy – zatrudnienie na koniec 2011	241,6 tys.	3,5 tys. ⁽²⁾	1,9 tys.	3,6 tys.	b.d.	
Skumulowana wartość inwestycji na koniec 2011	23,3 mld dol. ⁽¹⁾	6,2 mld dol. ⁽²⁾	0,6 mld dol.	1,4 mld dol.	b.d.	
Rozpoczęcie działalności pierwszej SSE	1995	1993 - Sulina	2002 – Klaipėda (utworzona w 1996)	1997	1997	Brak SSE lub wydzielonych obszarów o podobnym charakterze.
Planowane zakończenie działalności	2020	Nie wyznaczono	49 lat od utworzenia danej strefy	2017	2015 / 2025	Nie wyklucza to obecności innych mechanizmów wsparcia inwestorów.
Główne zachęty inwestycyjne	Zwolnienia podatkowe (podatek dochodowy oraz od nieruchomości), infrastruktura przygotowana pod inwestycje	Towary i usługi spoza UE, pozostające w obrocie w ramach wolnego obszaru celnego nie są objęte cłem, akcyzą, podatkiem VAT. Pomoc inwestycyjna w wysokości 50% nakładów inwestycyjnych dla dużych inwestorów, 65% dla małych i średnich	Zwolnienia podatkowe: CIT (pełne zwolnienie przez 6 lat, 50% zwolnienie w ciągu kolejnych 10 lat), podatek od nieruchomości oraz pod pewnymi warunkami od dywidend	Zwolnienia podatkowe: VAT, akcyza i cła (import i eksport do innych wolnych obszarów celných), CIT (80%), podatek od nieruchomości (80-100%), podatek od dywidend (80%), opłaty za zarządzanie oraz wykorzystanie własności intelektualnej (80%)	Zwolnienia podatkowe: VAT, odroczone spłata cef importowych	
Dodatkowe informacje	Strefy zarządzane są przez powołane do tego podmioty lub Agencję Rozwoju Przemysłu oraz nadzorowane przez Ministerstwo Gospodarki	Opisane strefy są w świetle regulacji UE wolnymi obszarami celnymi. Nadzorowane są przez lokalne władze samorządowe. Przydzielana pomoc publiczna jest monitorowana przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Turystyki	Strefy nadzorowane są przez powołane do tego podmioty gospodarcze (na razie tylko strefy Klaipėda i Kaunas)	Wszystkie cztery podmioty są wolnymi obszarami celnymi w świetle regulacji UE. Nadzorowane są przez powołane do tego podmioty gospodarcze	Wszystkie cztery podmioty są wolnymi obszarami celnymi w świetle regulacji UE. Nadzorowane są przez Maksu- ja Tollameti (estoński urząd ds. podatków i cef)	
Uwagi	¹ Przeliczone ze zł wg kursu NBP na 30.12.2011	² Nie obejmuje stref Sulina i Constantia Sud si Basarabi, które nie udzieliły odpowiedzi na ankietę	³ Liczba inwestorów			

Źródło: KPMG w Polsce na podstawie danych CZECHINVEST - Investment and Business Development Agency, SARIO - Slovak Investment and Trade Development Agency, Hungarian Investment and Trade Agency (HITA), Romania Trade & Invest Center, Estonian Investment Agency, Investment and Development Agency of Latvia, Invest Lithuania oraz informacji z biur lokalnych KPMG. Dla Polski źródłem danych był raport Ministerstwa Gospodarki.

Notatki

[illegible]

Biura KPMG w Polsce

Warszawa

ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Kraków

al. Armii Krajowej 18
30-150 Kraków
T: +48 12 424 94 00
F: +48 12 424 94 01
E: krakow@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 18
60-829 Poznań
T: +48 61 845 46 00
F: +48 61 845 46 01
E: poznan@kpmg.pl

Wrocław

ul. Bema 2
50-265 Wrocław
T: +48 71 370 49 00
F: +48 71 370 49 01
E: wroclaw@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13a
80-219 Gdańsk
T: +48 77 295 00
F: +48 77 295 01
E: gdansk@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 34
40-028 Katowice
T: +48 32 778 88 00
F: +48 32 778 88 10
E: katowice@kpmg.pl

kpmg.pl

Kontakt

KPMG Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Mirosław Michna

Doradztwo podatkowe

Partner
E: mmichna@kpmg.pl

Paweł Barański

Doradztwo podatkowe

Dyrektor
E: pbaranski@kpmg.pl

Kiejstut Żagun

Doradztwo podatkowe

Dyrektor
E: kzagun@kpmg.pl

Mariusz Strojny

Zarządzanie Wiedzą i Badania Rynkowe

Manager
E: mstrojny@kpmg.pl

Magdalena Maruszczak

Marketing i Komunikacja

Manager
E: mmaruszczak@kpmg.pl

kpmg.pl

© 2012 KPMG Sp. z o.o. jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative („KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w Polsce.

Nazwa i logo KPMG oraz hasło “cutting through complexity” są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie i gospodarce prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.

Poglądy i opinie wyrażone w powyższym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG Sp. z o.o.